

1054 exp:3-15-91
Biblioteka Resp.Naucno Techn.
A Vienuolio 6
Vilnius
Lithuania

LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

TRYŠ PAVOJAI LIETUVAI 1992

Antanas Dundzila

Lietuva yra nepriklausoma, bet visokių pavojų apsuota. Visų tų pavojų neišskaičiuosi, jų yra daug. Tačiau tame pavojų sąrašą galima pasižymėti didelius ar didesnius pavojus, galima juos skirti nuo "mažesniųjų". Tokį sąrašą turint prieš akis, aišku, iškils įvairios nuomonės. Vieniems didelis pavojus gali atrodyti mažu, kitiems – kitaip. Vienaip ar kitaip visi sutiksime, kad pavojai Lietuvai supa, pavojai egzistuoja, jų grėsmę reikia tinkamai, atviromis akimis suvokti. Kitaip gi – galime nukentėti, kaip maži vaikai, išbėgę į gatvę, paskum riedantį sviedinį.

Apie pavojus Lietuvai šiek tiek pagalvojęs, šio straipsnio svarstymui parinkau tris. Mano manymu jie visi yra dideli, bet nebūtinai vieninteliai tame "didelių pavojų" sąrašą. Sakoma, kad savo priešą reikia pažinti. Tam tikra prasme, pavojai ir grėsmės yra mūsų priešai. Tad kviečiu susipažinti su trimis iš jų, kurie Lietuvai grėsins 1992 bėgyje, o gal ir ilgiau.

Teigsiu, kad Lietuvai grąsina (1) Lietuvoje tebestovinti sovietų kariuomenė, (2) Ignalinos atominė jėgainė ir (3) komunistai ar buvę komunistai Lietuvoje. Tad, štai, keleta minčių apie kiek vieną iš jų atskirai.

Sovietų kariuomenė Lietuvos teritorijoje yra kraštui ir našta ir labai reali grėsmė. Nėra tikslų duomenų, kiek jos iš viso Lietuvoje yra, bet reikia daleisti, kad tas skaičius gali siekti 70,000 – 100,000. Tai didelė ginkluotų žmonių masė, beveik trys procentai krašto gyventojų. Si kariuomenė yra konkreti grėsmė ne tik savo ginklais, bet ir savo poreikiais. Ta kariuomenė su savo visu inventoriumi trina Lietuvos kelius ir trypia laukus. Ta kariuomenė yra potenciali užuovėja visokiems Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės priešams. Ginkluotos svetimos valstybės pajėgos yra paprasčiausia gimda visokiam nepageidaujamam siautėjimui, plėšikavimui bei kriminaliniams nusikaltimams. Lietuvai neturint savo kariuomenės, ga-

linčios lygintis su sovietų pajėgomis, padėtis yra ypač jautri ir sunki. Galų gale visuomeninės tvarkos bei kultūros atžvilgiu, ta kariuomenė gali turėti tik neigiamą įtaką.

Lietuvos vyriausybė daug kartų yra kalbėjusi apie būtiną reikalą sovietų kariuomenę išvesti iš Lietuvos. Deja, tam vilčių dar dabar nesimato. Sovietai (ar buvę sovietai) teigia, kad jie neturi kur savo kariuomenės dėti. Vokiečiai pasirinko išpirkimo būdą, skatinantį sovietų kariuomenę greičiau iškraustyti, tačiau net okupantui užmokėjus už išvažiavimą, vis delsiama. Lenkija su sovietų kariuomenės išvedimu taip pat vargsta. Reikia manyti, kad bent Čekoslovakijos Havelis pasaulio arenoje būtų buvęs Lietuvai daug palankesnis ir efektingesnis, jei jam pačiam nebūtų reikėję bijoti sovietų tankų.

Kai sovietų kariuomenė išsikrausto, vaizdas lieka baisus. Gruodžio mėnesį matytas reportažas sukrečiančiai parodė, kokioje padėtyje išvykę sovietai paliko savo buvusias buveines, bazines Rytų Vokietijoje. Iš tisi laukai liko priversti lauko, juose rūdyja metalas, išpampę stovi visokių atmatų, kuro dėžės ir net nesprogę šoviniai, į žemę sunkiasi nuodingi chemikalai ir t.t.

Ne geriau ir su gyvenvietėmis: gyvenamieji pastatai buvo išplėsti net iki sienų rėmų: elektros laidai, jungikliai, kranai, vandentiekio vamzdžiai, durys, spintelės ir t.t. – viskas, viskas buvo išlupta ir išsivežta: matote, toje sovietijoje tokių daiktų labai trūksta. Baisu ir pagalvoti, kad ir Lietuvoje bus panašiai. Apie kokį nors atlyginimą gyvenamajam kraštui nėra nė kalbos... Juk, su prantate, sovietai yra atsidūrę ekonominiame bankrote. Gi kad sovietai dar ir dabar elgiasi kaip laukiniai, niekas nekalba.

Ignalinos atominė jėgainė yra tiksenanti atominė bomba ne tik Lietuvai, bet ir Lietuvos kaimyniniams kraštams.

(Nukelta į 2 psl.)

1991 m. gruodžio 14-15 Vilniuje įvyko Trečiasis Lietuvos Sąjūdžio seimas. Jame labai aktyviai reikšėsi Aukščiausios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis. Už jo sėdi į seimą nusiųstas VLIKo atstovas Vytautas Jokubaitis.

Algimanto Žižiūno nuotr.

LIETUVA PIRMOJI PRADĖJO GRIAUTI KREMLIAUS PARTIJĄ

Antanas Butkus

Gorbačiovas yra aršus komunistinės biurokratijos padarinys, užsitarnavęs savo vietą istorijoje dėl to, kad jis vadovavo tos biurokratijos sužlugime. Tame žlugimo procese jis prarado ne tik asmeninę įtaką valdžioje, bet ir tą kraštą, kuriam jis vadovavo. Jo taikin gas pasitraukimas iš nebeegzistuojančios Sovietų Sąjungos prezidento pareigų, sustiprino to didelio krašto demokratiją. Kai Gorbačiovas pasitraukė iš valdžios, krašte dar pasiliko dešimtmečiais susikrovusio puvimo liekanų, tironijos, spaudos ir korupcijos.

Tiesa, kad Gorbačiovas savanoriškai nepasitraukė. Jis buvo krašte labai nepopu-

liarus ir kai raudonoji vėliava jau buvo nuleista nuo Kremliaus bokšto, jam ten jau nebebuvo ko veikti. Tačiau istorija parodys, kad Gorbačiovas buvo išvytas tų pačių demokratių reformų pajėgų, kurias jis pats sukūrė, bet tų pajėgų jau nebepajėgė sukontroliuoti. Gorbačiovas labai daug atsieikė, turint galvoje, kad jis valdžią paėmė nuožmiausiam diktatūriniam krašte.

Gorbačiovas buvo labai didelės vizijos žmogus. Jo veiksmai iš tikrųjų pakeitė pasaulį. Būdamas 54 metų jis pradėjo vadovauti Kremliui. Tuoj pat jis pradėjo mažinti "Šaltojo karo" grėsmę. Jo dėka buvo išlaisvinta Rytų Europa, sujungta Vokie-

tija, sovietų Kariuomenė atitraukta iš Afganistano, sumažinti atominiai ginklai. Prasidėjo istorijoje dar negirdėta komunikacija tarp Maskvos ir Washingtono. To pasekoje sistemingai pradėjo mažėti tarptautinių nesusipratimų lizdai. Gorbačiovo populiarumas augo kaip ant mielių. Jį vadino Europos numylėtiniu ir jam suteikė Nobelio premiją. Tuo metu namuose Gorbačiovas pradėjo iki šiol negirdėtas reformas – paskelbė atvirumo (openess) politiką ir ekonomines reformas (perestroiką). Išlaisvino disidentus, leido sugrįžti valdžios kritikams, leido žydams emigruoti. Kultūra suzydėjo, spauda pasidarė daug laisvesnė. Tų visų reformų toks greitas tempas svaigino žmones, nes jie iki šiol nieko panašaus nebuvo matę.

Nežiūrint demokratinės (Nukelta į 8 psl.)

Girdėta iš Vilniaus

Balys Gaidžiūnas

• ASSOCIATED PRESS ŽINIŲ AGENTŪRA S.M. SAUSIO 6 D. PRANEŠĖ, KAD APIE 200,000 BUVUSIOS SOVIETŲ KARIUOMENĖS PASILIKS PABALTIO KRAŠTUOSE DAR BENT PORAI METŲ. Neaišku, kam šiuo metu priklausančios sovietų karinės pajėgos iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos nesitrauks, nežiūrint tų kraštų reikalavimų tuojau pat išvykti.

"Mes turime būti realistiški", pareiškė plk. V. Kandalovskis, Pabaltijo karinio ruožo karininkų tarybos vadas. "Daug dalykų yra dar neišaiškinta ir tas visas reikalas užtruks mažiausiai tris metus".

Derybos dėl sovietų kariuomenės išsikraustymo nutrūko 1991 lapkričio mėnesį. Sausio 5 d. Lietuvos, Latvijos ir Estijos prezidentai vėl pareikalavo, kad svetima kariuomenė paliktų šių kraštų teritorijas. Pabaltijo valstybės kreipėsi į naujai susitvėrusią Nepriklausomų Valstybių Santarvę (buvusią sovietiją), šiuo kartu taip pat reikalaujanti, kad jų kraštuose stovintieji kariai atiduotų savo ginklus ir karinį inventorių.

• PRIEŠ 50 METŲ SUKURTA DIRBTINE KALININGRADO sritis, dabar lyg ir predecentuojanti į Rusijos respublikos mažą respubliką, dailosi kas su ja bus toliau daroma. Ir Lietuva ir Lenkija taip pat dailosi kas bus toliau. Tik Vakarų Vokietija, kuri turėtų lyg ir svariausią balsą, oficialiai nepasisako.

"Mažoji Lietuva" laikraštis, išeinąs Klaipėdoje, buvo pasiuntęs du savo laikraštininkus pakalbinti Kaliningrado miesto praeivius dėl esamos ir būsimos ateities. Ir jie nieko esminio nepasakė, tik visi nori, kad santykiai su Lietuva būtų geri viens kitiems padėtų, nes bėdos visų tos pačios, o nepriteklių daug.

• JAV AMBASADA Vilniuje, kuri paštu pasiekia P.O. Box 1203, 2001 Vilnius – 1, dar negali dirbti pilnu apkravimu, todėl ragina, kad norintieji gauti į JAV išvažiavimo vizas, kreiptųsi raštu. Ir važiavimą tik tada planuotų, kada tokia viza bus gauta. Tokiu ambasados lėtu darbu vilniečiai pradeda nerimauti.

• NAUJAI KŪRIAMOJ LIETUVOS KARIUOMENĖJE į karininkų laipsnius jau pakelta 380 karių. Jau esame minėję, kad jų tarpe yra vienas generolas, dabar minimi 9 pulkininkai, o kiti mažesnių laipsnių kariškiai.

• KUBA, JAV PAŠONĖS DIDYSIS ŠAŠAS, persitvarkant sovietijai ir žinant kad iš Maskvos dovėnų maišas užrišamas, išgyvena labai sunkias dienas. Gatvėse vėl jaučių vėžimai, nuolatiniai nepritekčiai visur. Jų prekybinė delegacija lankėsi Lietuvoje. Pranešama, kad pasirašyta šioji tokia prekybinė sutartis. Ir po jos Lietuvoje atsirado ilgai nebuvusių citrinų ir kiek daugiau cukraus...

• IŠ SOVIETIJOS DIDŽIŲJŲ MIESTŲ PASIGIRDO kiek geresnės žinios, kad ten mėsos kainos, daugiausia paukštiena, jau pradėjusios kristi. Tuo tarpu iš Lietuvos tokių gerų žinių dar nesigirdi. Esą, mėsos produktų, ir gerų, turuose privežama daug, bet ir kainos daugiau linkusios kilti, negu mažėti. Juodos rinkos specialistai teigia, kad maisto produktų kainų mažėjimo reikia laukti už 3-4 savaites.

• LIETUVOJE, SAJŪDŽIO INICIATYVA, vykdomas parašų rinkimas, kad artimiausiu laiku, su 300,000 parašų būtų įteikta peticija ir pradėta oficialios svarstybos, kad būtų vyriausybėje įpiliertintas prezidento postas. Šiuo metu parašų jau turime virš 220,000. Atseit, jau nedaug telikę surinkti.

• BESIAIŠKINANT SOVIETINĖS KARIUOMENĖS ATITRAUKIMO iš Rytų Vokietijos, Vengrijos ir Čekoslovakijos kraštuose padarytus ekologinius nuostolius, tie patys reikalai išskyla Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje. Dar išskyla ar tuose kraštuose yra atomininių ginklų, nors vis buvo minima, kad jų Baltijos valstybėse nėra. Bet, štai, rašoma, kad Estijos pajūrio miestelyje Paldiski – povandeniniu laivu bazėje, yra keli branduoliniai reaktoriai, o Tartu kariniame aerodrome yra sandėliuotos branduolinės bombos ir strateginiai lėktuvais gabenamos raketos. Estijoje neabejojama, kad panašūs ginklai yra sandėliuoti ir Šiaulių kariniame aerodrome.

• KŪRIANT nepriklausomų valstybių santarvę, apie medaus mėnesį tarp tų valstybių, kol kas netenka kalbėti. Pirmieji susikryžiuojimai tarp dviejų didžiųjų respublikų Rusijos ir Ukrainos jau įvykę. Ukrainos prezidentas Kravčuk, pareikalavo, kad Ukrainoje stovinti buv. sovietinė kariuomenė duotų priesaiką Ukrainai. Kariuomenės vadas atsisakė. Koks kompromisas bus surastas – dar neaišku.

• SAUSIO 8 D. LIETUVOJE IŠEINANČIUOSE LAIKRAŠČIUOSE jau prasidėjo spėliojimai ar šį mėnesį vietoj rublio bus įvestas litas. Žmonėms atsibodęs nuolatinis rublio kritimas, nes bankai prieš savaitę mokėję 120 rublių už dolerį sausio 8 d. jau mokėjo 140 rublių. Nuotaikos tokios, kad jei litas tuoj nepasirodys, bus daug nusivylusių.

• LIETUVOS GAMTOSAUGININKAI vėl pradeda judinti Ignalinos atominės elektinės pavojingumo klausimus. Vienas iš pranešėjų pasakė, kad elektrinė gerai, kada ji duoda elektrą, bet tokiam mažam kraštui, tokiu pavojingu planu pastatyta, gali būti ir lietuvių tautos sunaikinimu.

(Atkelta iš 1 psl.)

Imant Vakarų standartais, Ignalinė nėra saugiai suprojektuota ir pastatyta. Ignalinos jėgainės konstrukcija yra panaši Černobiliui, ir visi žinome, kas ten 1985 atsitiko. Taigi Lietuva savo sterblėje laiko atominės katastrofos pragaro užtaisą. Šalia galimo sprogo, ištirpimo ar radiacijos pavojaus, Ignalina bus didelė našta branduolinio kuro bei nepageidaujamos gyventojų demografijos atžvilgiu. Ignalina, kaip ir kiekvienas reaktorius, gali tapti ir sabotažo objektu. DRAUGAS jau skelbė, kad Lietuva baigė derybas su sovietų karine vadovybe ir žada iš sovietų perimti Ignalinos saugojimą.

Ignaliną ir toliau naudojant, reaktoriams reikės šviežio branduolinio kuro, sakysime, apie 30 tonų specialiai paruošto uranijaus. Toks uranijus šiuo metu kainuoja apie \$40 už svarą, tad čia eina kalba apie \$2.4 milijonus artimoje ateityje vien tik kuro pirkimui. Iš kur ateis tie pinigai, ar pajamos už parduodamą elektrą apmokės uranijaus pirkimo bei visas kitas jėgainės išlaidas? Yra pavojus, kad Ignalina Lietuvai gali tapti sunkia finansine našta.

Reikiamo uranijaus pirkimas yra tik viena to nerimą keliančio medalio pusė. Reikia taip pat turėti kur išdegti uranijų padėti. Išdegtas uranijus dar kelis šimtus metų baisyti radiuoja, jo niekas nenori. Kur jį Lietuva dės ir kiek už padėjimą, pervežimą mokės – tai irgi nemenkas rūpestis!

Imant dėmesin Ignalinos grėsmę ne tik Lietuvai bet ir visai šiaurinei Europai, reikia skubiai kreiptis į Jungtines Tautas, į Skandinavijos kraštus ir prašyti techninės paramos bei finansinės pašalpos šiai grėsmei pažaboti. Visi kraštai kalba apie ekonominę paramą buvusiai sovietijai, nes bijo revoliucijos, visuomeninio chaoso. Visi skandinavai, gudai, lenkai, vokiečiai ir čekoslovakai turėtų drebėti dėl Ignalinos. Lietuva čia nekalta, kad jos teritorijoje ši atominė sovietai pastatė ir paleido. Ignalinos, Černobilių grėsmė yra tolygi sovietų visuomeninių pavojų košmarui.

Gi rusai lieka rusais (ar sovietai – sovietais, kaip ten juos dabar bevardintume). Bulgarijoje sovietai irgi buvo pastatę atominę jėgainę, prie jos valdymo dirbo daug iš sovietijos privežtų technikų, panašiai kaip ir Ignalinoje. Bulgarams stojant ant nepriklausomybės kojų, buvo pareikalauta, kad sovietai išsikraustytų. Sovietai

TRYŠ PAVOJAI LIETUVAI 1992

išsikraustė, bet kartu išsivežė visą jėgainės dokumentaciją... Bulgarijai pasiliko su veikiančiu, žėruojančiu atominiu reaktorium ir savo pačių minimaliniu personalu, tačiau be būtinų operacinių dokumentų. Tas reaktorius taip pat tiksenanti atominė bomba. Ar panašiai bus ir su Ignalina?

Yra dar vienas rūpestis... Ignalinos apylinkės gyventojų demografija Lietuvai nieko gero nežada. Čia yra privežta rusų, kurie, kaip Bulgarijoje, dirbuoja reaktoriaus valdyme. Ar reikia dar daugiau apie šią grėsmę kalbėti? Ar kas nors gali norėti daugiau rusų Lietuvoje?

Patys komunistai bei buvę komunistai Lietuvoje irgi yra kaip tiksenanti bomba. Čia eina kalba apie vakarykščius Lietuvos komunistų partijos (LKP) narius, kurie, padėję bilietus, koncentruoja savo jėgas Lietuvos demokratinio darbo partijos (LDDP) eilėse – taip rašo Lietuvoje leidžiamas TREMTINYS, Nr. 90, 1991 spalio mėnesį. Rašo bei panašiai kalba daug kas – čia visų šaltinių neišskaičiuosime.

Lietuvos politiniai kaliniai ir tremtiniai yra laikytini nuosirdžiausiais ir lietuviškiausiais Lietuvos interesų saugotojais. Nėra jų daug dabartiniame parlamente, o komunistinio režimo eroje jie taip pat nesėdėjo vadovaujančiose vietose. Jie yra Lietuvos kankiniai, Lietuvos sąžinė. Reikia rimtai imti dėmesin, ką jie sako. O jie štai ką skelbia: "Daugelis įstatymų ir nutarimų dėl buvusių komunistų veiklos paralyžuojama ir nevykdoma: Lietuvoje sudaro grėsminga situacija, kuri gali pasireikšti vietiniais streikais, pučiais, mėginimais destabilizuoti padėti. Lietuvos valstybės priešus

skatina ir palaiko svetimos kariuomenės buvimas mūsų teritorijoje." Toje pačioje TREMTINIO laidoje yra straipsnis antrašte "LDDP įžulėja!" ir atviras laiškas buv. KGB pirmininko pavaduotojui, kuris šiuo metu yra saugumo ministro pavaduotoju... Rašoma, kad daugelį kolūkių, gamyklų, mokyklų, universitetų valdo buvę komunistiniai veikėjai. Šitą komunistų įtaką bei beveik sabotažą yra pastebėję net amerikiečiai žurnalistai. Kaip ir kada ateis tam galas?

Lietuvių tautos kankinys, dabar monsinjoras ir parlamento narys kun. Alfonsas Svarinskas pasakoja apie buvusį komunistėlį, bandžiusį prisiplakti prie jo. Komunistėlis saldžialežuvavęs, kad dabar esame, girdi visi broliai lietuviai... Į tai mons. Svarinskas jam atsakęs, kad tu man tai joks brolis; tu – geriausiu atveju – man tik blusa: tu mano kraują gėrei!

Tremtinių ir politinių kalinų pareiškimus reikia traktuoti visai rimtai, kaip ir žydų metomus mums kaltinimus. Reikia juos ištirti, reikia susikompromitavusių asmenų neskirti į atsakingas pareigas. Jei kreipiame dėmesį į žydų kaltinimus (turbūt iš baimės ir iš smarvės), tai privalome kreipti 100% dėmesį saviesiems tremtiniais ir politiniams kaliniais – vardan teisybės, vardan saugojimosi nuo didelio pavojaus.

"Nuo karo, maro, ugnies ir bado gelbėk mus, Viešpatie!", būdavo anksčiau meldžiama. Šiais laikais reikėtų prie šios maldos dar pridėti ir sovietų kariuomenę ir Ignaliną ir komunistų užsilikusį raugą. (1991-XII-28)

Sofija Natkevičiūtė – Petravičienė, Lietuvoje baigusi Žemės ūkio Akademiją, JAV gyvendama Lansingo universitete, Michigano valstybėje, 4 metus mokėsi apie molį. Ir dabar, gyvendama Floridoje, gamina gražias molio vazas. Laiške Dirvos redaktoriui rašo: "Dirva buvo mūsų laikraštis nuo pat atvykimo į JAV. Jos paramai įdedu ir savo duoklę".

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVATEL. (216) 531-8150
FAX. 216 531-8428P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: BALYS GAIDŽIONAS
DIRVA (USPS 157580)Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription per year \$30.00 • Single copy 65 cents.
Prenumerata metams \$30.00, pusel metų \$17.00 • Atskiro numerio kaina 65 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtina išreikšti redakcijos nuomonę • Nepausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

LIETUVOS OLIMPIEČIAI REIKALINGI FINANSINĖS PARAMOS

Ed. Šulaitis

Jau, turbūt, visi žinome, kad Lietuva yra priimta į tarptautinį olimpinį judėjimą ir šiemet jau galės dalyvauti žiemos ir vasaros Olimpiniuose žaidimuose. Taigi, vėl atsitaro durys Lietuvos sportininkams pasirodyti šiose prestižinėse (o taip pat ir kitos tarptautinėse) varžybose su savo atskira komanda ir trispalve.

Sporto mėgėjams tai nepaprastas džiugus reiškinys. Džiaugiasi, be abejo, ne vien tik sporto gerbėjai, bet ir visi mūsų tautiečiai, kuriems rūpi Lietuvos garsinimas bei reprezentacija.

Gera žinoma, kad Lietuvos pasireiškimas tarptautinėje plotmėje yra reikalingas lėšų, konkrečiai kalbant – dolerių, ir tik jų pagalba bus galima nuvežti Lietuvos olimpiečius į Prancūziją ir Ispaniją, o taip pat į atrankines varžybas (tokios bus reikalingos kai kuriose sporto šakose).

Lietuvoje jau kuris laikas veikia Lietuvos Olimpinių komitetų su jo prezidentu Artūru Poviliūnu priekyje, kuris daug dirba šiuo reikalu. Nemaža pastangų rodo ir šio komiteto įgaliotinis Amerikoje Valdas Adamkus. Šiame krašte privačiai daug yra nuveikęs ir profesionalas krepšininkas, žaidžiantis Oaklando Golden State Warriors komandoje – Šarūnas Marčiulionis. Šis krepšininkas yra padaręs didžiulę reklamą Lietuvos sportui bei Lietuvos pastangoms išeiti į laisvųjų valstybių areną. Kuomet šis krepšininkas ne taip seniai viešėjo Chicagoje, jis buvo atsivežęs laišką – krepšininkų kreipimąsi į mūsų tautiečius dėl lėšų olimpiečiams. Tas laiškas buvo nukreiptas į V. Adamkaus rankas, kuris, visa derindamas su LTOK prez. A. Poviliūnu, dar suredagavo ir bendro pobūdžio kreipimąsi dėl aukų

ir sausio pradžioje mums atsiuntė.

Krepšininkų atsišaukime, kuris yra pasirašytas Lietuvos žymiųjų krepšininkų: A. Sabonio, Š. Marčiulionio, R. Kurtinaičio, S. Jovaišos, V. Chomčiaus ir A. Karnišovo, yra rašoma:

"Išsipildė mūsų visų svajonė – mes vėl pasaulio žemėlapyje. Dėkingi likimui, kad dabar, savo jėgų žydyje galime prisidėti prie Lietuvos garsinimo. Nenorime tuščių žodžių, tegul kalba darbai už mus pačius. Artėja Olimpinių žaidynės, pirmą kartą ir virš krepšinio aikštės suplazdės trispalvė. Visi žinome kokie sunkūs išbandymai mūsų laukia, bet mūsų jėga vienybėje. Mes pasiryžę! Jei tikite mumis – padėkite!"

Artūro Poviliūno ir Valdo Adamkaus atsišaukime apie "padėjimą" kalbama konkrečiau. Čia rašoma: "Atsakomybę už tinkamą Lietuvos atstovavimą turi prisiimti visa tauta. Sportininkų pasirošimas ir reprezentacija reikalauja didelių pastangų ir lėšų. Todėl kreipiamės į Š. Amerikos kontinentą gyvenančius tautiečius prašydami pagalbos LTOK-tui. Jūsų finansinė parama įgalins laisvos ir nepriklausomos Lietuvos sportininkus dalyvauti žiemos ir vasaros Olimpiniuose žaidimuose." (Pilnas šio atsišaukimo tekstas spausdinamas atskirai. E.Š.).

Kitame laiške yra minima apie Lietuvos Olimpinių Fondo įsteigimą ir pažymima, kad LTOK atsitarė specialią sąskaitą Chicago Standard Federal Banke, kurios numeris yra 1101310331, o adresas: Standard Federal Bank, 4192 Archer Ave., Chicago, IL 60632.

Čekiai išrašomi taip: "Lithuanian National Olympic Committee". Visi aukos

Krašto apsaugos ministeris A. Butkevičius mitinge prie Parlamento rūmų, kur buvo pasisakoma dėl Lietuvos kariuomenės apginklavimo. V. Kapočiaus nuotr.

KONKRETI PAGALBA LIETUVAI – TAIKOS KORPUSAS

1961 metais prezidento J.F. Kennedžio iniciatyva įkurtas JAV-ių Taikos korpusas šią vasarą į Baltijos valstybes planuoja pasiųsti apie šešiasdešimt (60) savanorių. Baltijos kraštų vyriausybės formaliai pareiškus norą gauti Taikos korpuso pagalbą, šį pavasarį bus pradėta vykdyti savanorių atranka. Nors šiuo metu Baltijos valstybės nėra padariusios nutarimų kokios rūšies specialistų jos norėtų gauti, neoficialiomis žiniomis, bus prašoma pagalbos anglų kalbos dėstyto, gamtos apsaugos, smulkaus verslo administracijos ir informacijos perteikimo srityse.

JAV LB Visuomeninių reikalų taryba, kurios veiklos uždaviniai apima konkrečios paramos Lietuvai organizavimą, išeivijos lietuvių visuomenės žiniai pasistengė surinkti žinias apie Taikos korpuso įstojimo galimybes. Tikimasi, kad mūsų tarpe atsirastų kandidatų norinčių keliems metams tal kinti laisvam gyvenimui beprisikeliančioje Lietuvoje.

Taikos korpuse tarnauti priimami asmenys esantys nemažiau 18 metų amžiaus, geros sveikatos, JAV-ių pi-

jusieji gaus pakvitavimus ir aukos galės būti nurašomos nuo mokesčių.

Čia reikia pažymėti, jog pagalba reikalinga jau tuoj pat, nes kai kurie sportininkai (ypatingai žiemos olimpiados) jau išvyks vasario mėnesį. Netruks ateiti ir liepos mėnuo, kuomet prasidės vasaros olimpiniai žaidimai. Taigi neatidėliokime ir greitai paremkime šį svarbų reikalą!

liečiai. Jei vedę, korpuse privalo tarnauti ir antroji pusė – vyras ar žmona. Vyresniems asmenims amžiaus ribos nėra. Iš šiuo metu Taikos korpuse esančių 6,000 savanorių, dirbančių 68 kraštuose, 500 asmenų turi daugiau kaip 50 metų amžiaus.

Kandidatai į Taikos korpusą turi teisę pasirinkti valstybę ar valstybes kuriose norėtų dirbti. Vykti į ne norimus kraštus asmenys nėra verčiami. Į Taikos korpusą priimtieji kandidatai JAV-se atlieka trijų mėnesių intensyvių apmokymų. Jo metu savanoris supažindinamas su būsimos tarnybos reikalavimais, krašto kultūra, papročiais, pramokamas krašto kalbos. Mokėjimas krašto kalbos sutvirtina galimybę dirbti norimam krašte, pavyzdžiui Lietuvoje, tačiau nėra būtinas. Užjūrio tarnybos metu savanoris gauna mėnesinį atlyginimą padengimui buto, maisto, kelionės ir gydymo išlaidoms. Šalia to, už kiekvieną Taikos korpuse išdirbtą mėnesį \$200. suma atidedama išmokėjimui tarnybą užbaigus. Korpusas apmoka kelionės išlaidas į kandidato apmokymo vietą JAV-se, į užjūrio kraštą, o taip pat grįžimą namo tarnybą užbaigus. Krizės šeimoje metu apmokamos kelionės išlaidos parvykti namo. Užjūrio tarnybos laikas yra dveji metai.

Taikos korpuso įstojimą skatina įvairios valdžios teikiamos lengvatos. Savanoriams dalinai dovanojama valdžios suteiktos aukštojo mokslo stipendijos paskolos formoje (Perkins paskolos), leidžiama atidėti valdžios

teiktų paskolų grąžinimą, teikiama akademiniai kreditai už darbą Taikos korpuse, o taip pat ir mokslo stipendijos virš 50-je mokslo institucijų. Norintiesiems dirbti JAV-ių federalinei valdžiai, teikiama samdymo pirmenybė.

JAV LB Visuomeninių reikalų taryba skatina tautiečius jungtis į Taikos korpusą ir savo tarnyba konkrečiai padėti Lietuvai. Platesnių informacijų galima gauti kreipiantis į JAV LB Krašto valdybos įstaigą, 2715 E. Allegheny Avenue, Philadelphia, PA. 19134 arba rašant tiesioginiai:

Peace Corps, Washington, D.C. 20526. Regioninės Taikos korpuso įstaigos veikia Bostone, Miami, Atlantoje, Čikagoje, Minneapolyje, Denveryje, Los Angeles, New Yorke, Philadelphijoje, Detroite, Kansas City, Dallas, Seattle ir San Francisco.

JAV LB Visuomeninių
Reikalų Taryba

55 SVARŲ MAISTO

siuntinys **KALĖDOMS**

yra pats mėgiamiausias
Lietuvoje: dešros, sūris,
aliejus, mėsa, ryžiai, kava,
cukrus, riešutai ir kiti
produktai, dabar su

**ŠVENTINĖ NUOLAIDA tik
\$85.-** Turim ir kitokių
siuntinių

TRANSPAK,
2638 W. 69TH ST.,
CHICAGO, IL. 60629.
Tel. 312-436-7772

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

ŠIŲ LAIKŲ ISTORIJA

Premijuota Dirvos konkursinė novelė

Antanas Dundzila

VI tęsinys

Besiklausant man jau buvo aišku, kad kapitonas Bales tada matė į žemę trenkusį ir nuo jos pašokusį Deltos lėktuvą.

– Tuo momentu kairysis Deltos sparnas užkabino vandens tanką, atsiskyrė nuo lėktuvo liemens ir, nežiūrįnt smarkaus lietaus, dingo liepsnose. Dešinysis sparnas su liemeniu dar kokia sekundę tebekeliavo priekini... Netekęs lygsvaros, likusiu sparnu lėktuvas užkabino žemę ir pradėjo kerėplėškiai verstis, kaip sporto gimnastai kad verčiasi ratu – rankomis ir kojomis, vis skriedams į priekį... Visa ši nesuprantamų, nepakartojamų judėsių kinetika tuoj pasibaigė, o sustojimo vietą apgaubė ugnis ir milžiniškas labai juodų dūmų stulpas...

DC-10 lakūnai savo kabinoje sėdėjo be žado, apstulbę. Aerouostas tuoj pat paskelbė aliarmą, nutraukė visus skridimus, su sirenomis išskubėjo gaisrininkai. Visiškai nutilo radijas. Visi žinojo, kad, avarijai įvykus, visa komunikacija turi būti rezervuota tik nelaimės reikalam.

Tuo metu audra priartėjo prie kapitono Bales DC-10 lėktuvo.

– Žiūrėkite, kur tas lėktuvų aptarnautojas tokiam ore važiuoja? – tylą nutraukė kopilotas.

– Jau jis tikrai turi turėti labai svarbų uždavinį, – atsakė inžinierius.

– Kadangi deganti lėktuvą ir net jo dūmus dabar jau buvo užstojęs tamsus lietaus stulpas, mes visi žiūrėjome į tą aptarnautoją, – pasakojo man šalia sėdintis kapitonas. – Mūsų didžiulį, prikrautą DC-10 vėjas tiesiog smūgiais daužė, purtė ir supo... Aš mačiau, kai tas aptarnautojas išlipo iš savo traktorėlio ir, atsisukęs į vėją, turėjo dvigubai susilenkti, kad stačias išsilaikytų ant grindinio. Momentui aš atitraukiau akis nuo jo ir žvilgtelėjau dešinėn, kur lyg ir švito. Labai nustebau, nes kokių 300 metrų atstume pamačiau aerouosto vėtrungę.

Vėtrungė rodė, kad vėjas pučia iš pietų. Aerouosto patarnautojas dar tebestovėjo susilenkęs, atsisukęs į pučiantį vėją iš šiaurės... O mano lėktuvo radaras teberodė kelias audros celes, tebesiaučiančias aerouoste. Po kelių minučių audra nusslinko tolyn nuo mūsų. Mes trys tebesėdėjome savo

vietose, vėl veidu atsisukę į kylančius juodus dūmus...

Man labai knietėjo įsijungti į jo pasakojimą ir pasisakyti, kad ir aš tą Deltos avariją buvau išstudijavęs, ką mes buvome atlikę. Deja prisiminiau pirmąjį posėdį su Delta ir mūsų visų pasirašymą konfidencialumo pasižadėjimą. – Kaip ilgai mes esame įpareigoti tuos duomenis laikyti paslaptįje? Kažin kada pasibaigs ta apeliacinė byla? – bandžiau spręsti, bet nutariau nerizikuoti ir tik klausytis.

Kai man atėjo laikas išskristi, mudu maloniai atsisveikinome. Man buvo truputį gaila, kad lėktuvui, kuriuo aš dabar skrisiu, negalėjo vadovauti šis prityręs, apdairus kapitonas. Faktas, kad jis buvo išgyvenęs širdies operaciją, ir kad, susisiekimo saugumo dėlei, jo piloto leidimas nebegaliojo, man atrodė trečiaeilis ar net visiškai nereikšmingas.

Tą vakarą, išskrisdamas iš Ft. Worth – Dallas, savo atmintyje kapitoną Bales įrikiavau į šio man neužmirštamo įvykio veikėjų eiles. Jau ore, užmerkęs akis, dar bandžiau įsivaizduoti vėjuje ir lietuje dvigubai susilenkusį aerouosto tarnautoją.

Po skaitymo, baliukyje mano klausytojų pasisakymai apie novelę buvo paviršutiniški. Skaniai pasivaišinę, mūsų būreliui įprastu būdu vėliau dar pasilinksminome.

– Novelėje nėra įtampos, – šokant man draugiškai pastebėjo žmona, nors ji novelės ištraukas jau buvo skaičiusi anksčiau.

– Pilotų kabinoje taip pat nebuvo įtampos, – atsakiau.

– Tai kada pasirodys visa knyga? – Šypsojosi šeiminkas.

– Nežinau, – atsakiau. – Knyga man ne taip svarbu. Aš rašau sau. Atsimenu, "Rašau sau" pavadinimu Švaistas Vokietijoje buvo išleidęs knygą. Aš kaip Švaistas, rašau sau... Sau ir gal keliems savo draugams.

Apie novelę dar šnektelėjome už poros dienų, važiuodami į darbą.

– Tavo kūrinys apsigimė su viena nepataisoma silpnybe. Jo autoriaus pavardė nėra James Mitchner, – nusprendė draugai. – Pagarsėję rašytojai gali bet ką literatūra vadinti!

– Tai, aišku, visai nereikia, kad mes tavo kūrybos

nevertiname! – šelmisku tonu iš manęs šaipėsi šalia sėdėjęs.

Aš dar bandžiau aiškintis, savo novelę ginti:

– Jums jau prieš pusę metų sakiau, kad rašysiu ne apie žmones! Gi dėl įtampos, tai suformuluotas konfliktas buvo intelektualinis, ne jausminis. Būdami žmonės, gamtos ir technologijos varžybas mes galime suprasti tik protu, tik intelektualiniais.

– Kai skrendu audros smarkiai kratomam lėktuve, aš baimę išgyvenu jausmais, bet ne protu, – nepasidavė vairuotojas.

– Tai kokiems gi išgyvenimams iš vis literatūra turėtų tarnauti, intelektualiniams ar emociniams? – nepasidaviau.

– Skaitytojas privalo būti susirišęs su fabula! Tada kūrinį jis priims ir, jį skaitydamas, juo gyvens! – užvirė jau visai įdomus ginčas.

– Aš su Deltos 191 avarija esu susirišęs, – kiek patylėjęs pasakiau. – Motate, aš pats kaip tik tuo lėktuvu turėjau skristi į Dallas. Buvo nupirktas bilietas, užsakyta prie lango 21A vieta.

ŠVENTINIAI ATGARSISI NEW YORKE

P. Palys

Newjorkiečių kojos, kurios prieškalėdinio apsipirkimo metu "bargenų" beieškant buvo gerokai nuvargindėjęs.

Neišskridau, nes, prieš pat išvykstant į aerouostą, paskambino klientas ir posėdį atšaukė... Kai novelei rinkau medžiagą, archyve radau prie 21 A vietos buvusios, sumaigytos lango sienelės fotografiją. Kas besėdėjo man rezervuotoje vietoje, gyvas neišliko...

– Ar čia tavo fantazija, ar tikrai taip buvo?

– Staiga surimtėjo mano bendrakeleiviai.

Aš nusisukau į automobilio langą ir nieko neatsakiau. Tuo metu mintyse buvau pas darbovietės man parūpintą psichiatrą, kurio globoje, po lėktuvo avarijos, ši likimo man skirtą sukrėtimą mes išnagrinėjome.

Jaučiausi visiškai ramus. Ta ramybė man buvo pačiu naujausiu, užtikrinančiu įrodymu, kad apie savo išvengtą avarijos traumą aš ne tik pajėgiau rašyti, bet dabar, pirmu kartu, savo draugams atskleisti dar vieną jos užkulį.

(Pabaiga)

1990-1991

tos, jau pradeda atsigauti. O tie, kurie per šventes besilinksmindami buvo gavę galvos skaudėjimą, irgi jau spėjo atsipeikėti. Dabar, gyvenimui vėl grįžus į normalias vėžes, girdisi tik nuskubėjusių švenčių žingsniai.

SVEIKINIMAI

Šiame krašte yra labai paplitęs "sportas", įvairiomis progomis, siuntinėti korteles. Tas "sportas" ypač pagyvėja Kalėdų metu. Taip "besportuojant" prieinama net prie tokių reiškinių, kada kortelę siunčia vyras žmonai, o žmona vyrui!

Į tą "sportą", norint ar ne norint, esame įtraukti ir mes. Bet dabar newjorkiečiai lietuviai taip "besportuodami" pradeda pavargti. Vis daugiau pavardžių galima užtikti spaudoje, kurie vietoj bereikšmių kortelių siuntinėjimo savo draugams, sveikinimus išreiškia per jų pasirinktą laikraštį, paskirdami auką lietuviškos spaudos paramai.

KALĖDŲ NAKTIS

Aprėiskimo parapijos bažnyčioje, prieš Bernelių mišias, tos bažnyčios mišrus choras, surengė koncertą. Koncerto programoje dominavo 15-to šimtmečio anglų kompozitorių kūriniai. Bernelių mišių metu, tas pats choras lotyniškai giedojo: Kyrie, Sanctus, Benedictus ir Agnus Dei – Franz Schubert iš "Mass in G", o Gloria – W. A. Mozart iš "12-th. Mass".

Bernelių mišias atnašavo parapijos klebonas kun. Vytautas Palubinskas, buvęs šv. Jurgio parapijos klebonas, dabar altarista Apreiški me, kun. Bruno Kruzas ir Religinės Šalpos vedėjas kun. Kazimieras Pugevičius. Pagrindinių mišių celebrantu turėjęs būti vyskupas Paulius Baltakis, dėl padarytos akies operacijos į bažnyčią atvykti negalėjo. Juozo ir Irenos Rudžių dėka bažnyčia buvo šventiškai išpuošta.

NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS

Lietuviai Naujuosius metus sutiko Kultūros židinyje. Į sutikimą atsilankė apie 200 žmonių. Jų tarpe buvo ir Lietuvos ambasadorius prie JT Anicetas Simutis.

Šokiams groti buvo pakviestas iš Lietuvos, 9 asmenų ansamblis "Lokys". Jiems laiku negavus lėktuvo, "Lokys" į JAV neatvyko.

Sutikimą rengė Lietuvių Atletų klubas ir Kultūros Židinio vadovybė.

1992 m. sausio 3 d.

1992 GRUPINĖS KELIONĖS IR LĖKTUVO BILIETAI Į LIETUVĄ

BOSTONAS / NEWARKAS / JFK | VILNIŲ
\$ 801.00

Per Kopenhagą arba Vieną
Tiesioginiai skrydžiai prasideda sausio mėnesį

Rezervacijas reikia užsakyti mažiausiai 21 dieną prieš išvykstant.
Kelionės ilgis – ne mažiau 7 dienos ir neilgiau kaip 21 diena.
Kaina galioja iki balandžio 15 dienos.

VASARIO 16-TOJI LIETUVOJ

Kelionė #207 - kelionės ilgis 13 dienų - Lietuvoje 10 dienų,
1 diena Kopenhagoje.
Vasario 7-19 \$1,199.00

KAZIUKO MUGĖ

Kelionė #302 - kelionės ilgis 14 dienų - 11 dienų Lietuvoje,
1 diena Kopenhagoje
Kovo 2-15 \$1,229.00

DIDŽIOJI SAVAITĖ LIETUVOJE VERBŲ SEKMADIENIS DIDYSIS PENKTADIENIS IR ŠV. VELYKOS

Kelionė #410 - kelionės ilgis 13 dienų - 10 dienų Lietuvoje,
1 diena Kopenhagoje
Balandžio 10-22 \$1,209.00

Grupinėse kelionėse įskaityta lėktuvo bilietas į abi puses, viešbutis ir pusryčiai.

BALTIC TOURS suinteresuotiems gali parūpinti viešbutį su pusryčiais: Vilniuj, Kaune, Panevėžij, Šiauliuose, Klaipėdoj ir Palangoj.

Dėl daugiau informacijos apie skrydžius, viešbučius ar grupines keliones kreipkitės į:
Albiną Rudžiūnienę
Kristiną Mitkutę

BALTIC TOURS
77 OAK ST., SUITE 4
Newton, MA 02164

Tel: 617-965-8080 Fax: 617-332-7781

KŪRYBA IR MOKSLAS

ZIGMO GAVELIO KNYGA "VORO TINKLAS" PASKAIČIUS

Vaclovas Senūta

Vincas Krėvė savo Dainavos šalies senų žmonių padavimuose rašė "Daugel mūsų tėvynėje yra puikių ir gražių vietų, daugel yra šalių, kur pagarsėjo senų tėvėlių darbais, bet tarp jų visų gražiausia ir garsiausia Dainavos šalis".

Knygos autorius Zigmas Gavelis yra tos gražios Dainavos šalies vaikas ir Vinco Krėvės kaimynas. Tai gal Vinco Krėvės dvasios pagautas ir įkvėptas parašė šią knygą, kur vien tik Dainavos šalies gamtos grožis visaip perduotas skaitytojui.

Jo visa kūryba persunkta didele gamtos meile, grožio pajautimu ir tėvynės ilgesiu. Visur minimi Lietuvos laukai, gyvūnija ir šventės bei papročiai. Kai skaitai tą knygą, tai tarsi keliauji po Dainavos šalį ir beiešdamas užkliūni už ko nors, pav.:

Mano tėvynė "Laukuos žalias vasarojus
žalumu ištvinęs,
Tai ne pasaka, ne rojus —
Tai mano tėvynė."

Arba Vakaras parugėję
"O, taip ramu ir gera
Prie šaltinėlio parugėj:
Jauti, kaip sunkios varpos šnara
Ir gyvą duoną čia regi".

Toliau bekeliaudamas prieini mažą upelį, per kurį padėta lenta, tai lieptelis žmonėms pereiti. Jis toks siauras, kad galima pereiti tik rankas į šonus ištiesus, bet vaikui, kai tie varliukai, moka perbėgti. Čia autorius nusako:

"Ant lieptelio, ant plataus
Liuoksi varlės po lietaus.
Ar pašokti tiek gali,
kiek varliukai tie žali.

Kurkia kūdroje nuogi,
aidi jų daina smagi.
Ar klausytis jums gražu
Tų varliukų, tų mažų".

Dar paeini ir pamatai tris piemenukus, kūrenančius ugnele ir kepančius grybus. Taip ir randi atitinkamą eilėraštį:

"O, kad sugrįžtų piemenėlių dalia...

Čia priminama skaitytojui jaunystė:

Bulves iškeptas ugniavietėje, ak, jie ilgai atmins,
(Niekas niekur jų tokių skanių neiškepa!)
Taip gi grybų kvapą ant įkaitinto akmens,
Kvapią duonos pluta, kai ją sviestu užtepa...

Niekada ir niekur nepamiršim mes anos vaikystės,
Tėviškės laukuose dalelės — dalios piemenų!
Kad ir kažin kur mes būsim, mintimis sugrįšim
Tais pačiais takeliais prie gimtų namų.

Ir taip bekeliaudamas kur nors žmogus turi gį stabtelėti, na ir prieini mišką, pilną riešutų:

"Ant lazdynų, ant aukštų
Daug priaugo riešutų,
tik pakelk aukštyn akis —
Svyra kekės po penkis".

Daug eilėraščių skiriama motinai, kuriai išreiškiama didelė meilė ir rauda jos netekus. Net 5-se eilėraščiuose tą autorius išsako, pav. "Gėlės mamytai"

Tavo rankos mane glostė,
Joms priskinsiu rožių puokštę,
Te stebuklą tau atvožia,
kaip ugnis raudonos rožės.

arba

Pavasaris žydėjimu prikėlė gėlę
Ir pievų margąjį drugelį.
Tiktai tavęs, mamytė, neprikėlė,
Tiktai tavęs prikelt negali.

Knygelėje aprašyti metų laikai ir rudenį autorius taip apdainuoja:

Ruduo Lietuvoje
Lyg pienas pievų rūkas,
saulutė žvilga rąsas,
Dainuoja piemenukas,
Suskilę kojos basos.

OSLO MIESTE LIETUVOS INFORMACIJOS CENTRAS ŽINIOS APIE NOBELIO TAIKOS PREMIJOS SKYRIMĄ

Krantinėje įsikūrusio prekybinio ir finansinio centro pastate, kuris Oslo gyventojams žinomas Aker Brygge vardu, penktajame aukšte veikia Lietuvos informacijos centras Norvegijoje. Prie advokato Leono Boddo

ofiso durų kabo ne itin didelės meninės vertės lietuviškasis Vytis ir užrašas, liudijantis, kad čia dar ir atstovaujama Lietuvai.

Jaukiame Lietuvos garbės konsulo darbo kabinete pakilesnėje vietoje kabo lie-

Visur grūdų aruodai,
Galvijų pilni tvartai,
Nuo vaisių lūžta sodai,
Atkelti svečiui vartai.

Kitame eilėraštyje randame ir rudens žiaurumus, pav:

Štai rudens vėjas —

Sukinėjas rudens vėjas,
Po sodelį, po laukus,
Lyg senelis tupinėja,
Lyg šimtai strėlių lakus.

Šventės apdainuotos tik dvi: Velykos ir Kalėdos. Velykos paminėtos dar okupuotoje Lietuvoje su liūdesiu širdyje, pav. eilėraštyje "Pavergtųjų Velykos," rašo:

Gili tylą bažnytkaimio bažnyčioj:
Nebedega žvakės, nebekvepia kodylas,
Skambių varpų gaudimas nebesklinda
Per Velykų ryto šventą tylą...

Kalėdoms pritaikintas eilėraštis "Dangaus palaiminta naktis", čia autorius ypatingai pabrėžia "Gloria in excelsis Deo"

Dangaus palaiminta naktis,
Kas šventą tylą suardyti drįstų?
Kai motina ant stalo šieną drobule išties
Šeima maldoj sutiks užgimstans Kristų.

Kitas eilėraštis pašvęstas Kalėdoms svetur. Autorius Zigmas Gavelis skaudžiai paliestas rusų okupacijos ir ją labai pergyvena. Net 6-se eilėraščiuose tą okupaciją mini, pav.:

Toli mano tėviškėlė,
Jon sugrįžti negaliu,
Priešas mindo baltą gėlę,
Priešas griaua namelius.

Bėgimą iš tėvynės aprašo taip:

Akis panėręs toliuose padangių svetimų,
Dulkėtu vieškeliu į vakarus artojas tolo,
Ant rankų kūdikis rauduoja — prašėsi namolio,
Šaukė nepalikti degančių namų.

Paliktus tėviškės namus poetas skaudžiai išgyvena ir viename eilėraštyje, kuris jau ne vieną kartą buvo deklamuojamas per Vasario 16 minėjimus, rašo:

Namai be durų, ant kurių tėvai kasmet Trijų Karalių
vardus rašė,
Už kurių pastogę kiekvienam, kuris tik peržengė jų slekštį.
Ir miela būdavo įleisti pakeleivį ir vaišinti jį kaip svečią,
Išleidus paprašyti: niekad reikale šių namų nelenkti.

Zigmas Gavelis 1955 m. Draugo poezijos konkurse laimėjo pirmąją premiją už eilėraštį "Pamirštoji sula", kuriam komp. Julius Gaidelis parašė muziką.

Šioje knygelėje yra sutalpinti ne visi eilėraščiai, kiek jų autorius yra parašęs. Tikimasi, kad jis išleis antrą knygą. Laukiame.

Knygelė išleista šiais metais Lietuvoje Vyturio leidyklos Vilniuje, o spaudė Spindulio spaustuvė Kaune, labai gražiai dail. Irenos Jagelienės iliustruota. Žinoma, neapsieita be klaidų, pav. arklys traukia vežimą be pavalkų. Gal dailininkė ir nežino, kaip tie pakinktai atrodo.

Kai šią knygelę skaitai, tai tarytum jauti Dzūkijos žemę po kojų ir akys skraido nuo vieno daikto prie kito. Ji tinka suaugusiems ir vaikams, gimusiems Lietuvoje, nes Amerikoje gimę vaikai gamtos tiek nepažįsta ir 60% vaikų nematę varlės, kregždės, nepažįsta javų ir kt.

tuviška tautinė juosta, sudėti suvenyrai, AT pirmininko V. Landsbergio fotografija. Nedideliame priekambaryje, kuriame interesantams iš Norvegijos suteikiama informacija apie Lietuvą ir išduodamos vizos (tiksliau — pasuose uždedami antspaudai), kabo senas Lietuvos TSR žemėlapis (su nutrintomis "TSR" raidėmis) ir Vinco Kudirkos "Tautiška giesmė".

Leonas Boddas, be norvegų, gerai mokantis anglų, susikalbantis vokiškai bei žinantis vieną kitą lietuvišką žodį, su entuziazmu pasakoja apie norvegų susidomėjimą Lietuva — vidutiniškai 40 žmonių per savaitę pabuvoja pas jį, norėdami vykti į Lietuvą. Žinoma, vienam žmogui, aktyviai užsiimančiam bizniu, nelengva atstovauti kitą valstybę. Šiek tiek jam padeda AT pirmininko padėjėjo Bagdono žmona, šiuo metu gyvenanti Osle. Tačiau, be abejonės, geriau tokia reprezentacija negu jokia. Daugelyje pasaulio, net Europos valstybių Lietuvos neatstovauja niekas. Esame maži, ir, deja, labai neturtingi. Gal būtų, jei labai stengsimės, prasikursime ir pasauliui būsime žinomi tiek, kiek yra žinomi norvegai...

O patys norvegai neblogo žino Lietuvos rūpesčius ir problemas. Čia, kaip ir kiekviename civilizuotame krašte, ypač aktualios žinios pateikiamos labai greitai ir objektyviai. Didžiausiame Oslo knygyne šalia kitos po litinės literatūros stovi gražiai išleista, gausiai iliustruota Andres Kiung knyga "Bal tikum". Joje rašoma jau ir apie šių metų įvykius Baltijos šalyse. Greta — knygutė apie Stalino ir Hitlerio paktą bei Baltijos valstybes...

NOBELIO TAIKOS PREMIJOS SKYRIMĄ

Šių eilučių autoriui bei MA Istorijos instituto bendra darbiui R. Lopatai teko lankyti Nobelio institute ir kalbėtis su jo direktoriumi, žymiu tarptautinių specialistu Geir Lundestadt. Jis yra ir Nobelio komiteto, kurio penkis narius išrenka Stortingas, sekretorius. Paklaustas, ar 1990 m., kai Nobelio Taikos premija buvo suteikta M. Gorbačioviui, buvo kandidatų iš Lietuvos, Ponas G. Lunderstadt diplomatiškai atsakė: "Buvo pasiūlymų iš Baltijos šalių, taip pat ir iš Lietuvos" Beje, Nobelio komiteto nariai neoficialiai buvo susitikę su V. Landsbergiu, bet tai visai (Nukelta į 10 psl.)

TRYŠ SKIRTINGI STRAIPSNIAI APIE LIETUVOS PILIETYBĘ

NAUJASIS LIETUVOS RESPUBLIKOS PILIETYBĖS ĮSTATYMAS IŠEIVIJOS NEAPVYLĖ

Vytautas Skuodis

Įsisiūbavus aistroms dėl Lietuvos pilietybės įstatymo laikraštyje "Dirva" (nr. 48, 1991.XII.19) buvo paskelbtas straipsnis, pavadintas "Kam naudinga tokia informacija?". Jame buvo cituotas Lietuvos Respublikos Aukščiausios Tarybos pilietybės įstatymo svarstyme, įvykusiame 1991 m. lapkričio mėn. 6 dieną, pritarimas naujo pilietybės įstatymo projekto straipsniui, pagal kurį Lietuvos Respublikos pilietybę galės įgyvendinti ir tie lietuvių kilmės asmenys, kurie dabar gyvena ir toliau pasiliks gyventi užsienio kraštuose.

1991 m. gruodžio 5 dieną Lietuvos Respublikos Aukščiausioje Taryboje buvo patvirtintas galutinis Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo projektas, kuris įsigaliojo nuo 1991 m. 11 dienos.

Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymas, priimtas ir veikiantis nuo 1989 m. lapkričio mėn. 3 dienos, t.y. nuo tada, kada Lietuva dar nebuvo atkūrusi savo nepriklausomybę, ir, kažkam sukursčius, neseniai sukėlęs tokią didelę audrą išeivijoje, nuo 1991 m. gruodžio mėn. 11 dienos nustojo galios. Taigi, turėtų būti gėda tiems nors ir nesąmoningai, tačiau prisidėjusiems prie tos audros sukėlimo ir jos sustiprinimo.

Naujojo Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo pirmojo straipsnio pirmoji dalis skelbia, kad "Lietuvos Respublikos piliečiai yra asmenys, iki 1940 m. birželio 15 d. turėję Lietuvos Respublikos pilietybę, jų vaikai ir vaikaičiai, jeigu jie neįgijo kitos valstybės".

To paties straipsnio penktoje dalyje sakoma: "Lietuvos Respublikos pilietis vienu metu negali būti kitos valstybės piliečiu, išskyrus šiame įstatyme numatytus atvejus".

O toks atvejis, kuris palankus išeivijoje gyvenantiems, yra numatytas naujo pilietybės įstatymo šešioliktojo straipsniu, kuris skelbia, jog Lietuvos Respublikos pilietybę gali būti suteikta užsienio valstybių piliečiams, turintiems ypatingų nuopelnų Lietuvos Respublikai.

likai.

Būkite tikri, jog ne tik tiesioginiai nuopelnai Lietuvai, bet ir nuopelnai išeivijai, jos kultūros, švietimo, socialinio aprūpinimo ir įvairiose kitose visuomeninės bei politinės veiklos srityse galės būti laikomi kaip nuopelnai Lietuvai, nes išeivija taip pat yra Lietuvos dalis. Beje, šis Lietuvos pilietybės įstatymo straipsnis turėtų pasitarnauti ir lietuviškosios veiklos išeivijoje sustiprinimui.

Užsienio valstybių piliečiai, šešioliktojo straipsnio pagrindu galintys įgyti ir Lietuvos Respublikos pilietybę, neturėtų įsiseisti dėl to, kad jiems tektų užpildyti atitinkamus dokumentus, pagal kuriuos jiems Lietuvos Respublikos pilietybę bus suteikiama išimties tvarka. Toji išimtis tikrai padidins jų, kaip Lietuvos Respublikos piliečių, reikšmę.

Tie iš tautiečių, kurie būdami kitos valstybės piliečiais, išeiviją atstovauja tikrai savo lietuviška pavarde, ir niekuo neprisideda prie Lietuvos ir išeivijos palaikymo, neturėtų būti nepatenkinti dėl to, kad jie tokia išimtimi pasinaudoti negalės. Tačiau naujasis Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymas ir jiems palankus. 17-sis straipsnis skelbia, kad: "Teisė į Lietuvos Respublikos pilietybę neterminuotai išsaugoma:

1) asmenims, turėjusiems Lietuvos Respublikos pilietybę iki 1940 m. birželio 15 d. ir gyvenantiems kitose valstybėse, jei šie asmenys nėra repatrijavę iš Lietuvos;

2) asmenų, turėjusių Lietuvos Respublikos pilietybę iki 1940 m. birželio 15 d., vaikams, kurie gimė Lietuvoje ar pabėgėlių stovyklose, tačiau gyvena kitose valstybėse;

3) kitiems lietuvių kilmės asmenims, gyvenantiems užsienio valstybėse ar jų valdomose teritorijose.

Asmenims, kuriems išsaugoma teisė į Lietuvos Respublikos pilietybę, pagal jų prašymą išduodami šią teisę patvirtinantys dokumentai.

Šie asmenys su savo šeimomis nariais gali atvykti į

Lietuvos Respubliką be vizų ir gyventi Lietuvoje neataikant jiems Imigracijos įstatymo reikalavimų, iš jos išvykti. Įstatymai gali nustatyti ir kitas šių asmenų teises.

Šiame straipsnyje nurodyti asmenys teisę į Lietuvos Respublikos pilietybę įgyvendina pagal įstatymą."

Tikriausiai atsiras tokių, kurie dėl išeivijai palankaus Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo paskelbimo mėgins ir sau prisiskirti nuopelnus, atseit, jeigu nebūtu-

me priekaištavę ir protestavę, taip ir toliau būtume pasilikę ne Lietuvos piliečiai. Tokiems "veikėjams" reikėtų pasiskaityti straipsnius Lietuvos pilietybės klausimu, kuriuos paskelbė "Dirva" (nr. 48, 1991.XII.19) ir "Tėviškės Žiburiai" (nr. 50, 1991.XII.10).

Naujasis Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymas paskelbtas "Lietuvos Aids" Nr. 251 (1991.XII.17).

1992 m. sausio mėn. 1 d.

DAR KARTĄ TIES PILIETYBĖS ĮSTATYMO KLAUSIMU

Algirdas Budreckis

Kai užklausti, kodėl nepilietinė užsieny gyvenančius lietuvius, dažnas dabartinės Lietuvos vyriausybės aukštas pareigūnas pasiteisina, girdi, mūsų pilietybės įstatymas apsaugos Lietuvą nuo 300.000 lenkų grįžimo į kraštą! Pirmu žvilgsniu, atrodo, kad įstatymas labai patriotiškas. Juk, ką darysime su 300.000 papildomų lenkų, jų dabar Respublikoje yra likę 258.000! Ir žiūrėk kokį triukšmą jie kelia prieš valdžią.

Prileiskime, kad Respublikos politikai esą nuoširdžiai ir tikrai susirūpinę "lenkų antplūdžiu". Bet kuo pagrįstas ir kuo vertas toks jų pasiteisinimas? Ne labai kuo! Vien prielaidomis.

Visų pirma, iš kur išpeštas 300.000 lenkų skaičius? Faktinai 1945-46 metais repatrijavosi Lenkijon 178.000 žmonių (jų tarpe 8000 grynų lietuvių). Tai matyt, kad ne visi repatriantai buvo etniniai lenkai. Pavyzdžiui, šio rašytojo krikštamotės sesuo – gryna žemaitė iš Šiaulių apskritys – buvo ištekęsusi už lenko. 1946 m. jie "repatriavo" į Lodzę. Vaikų neturėjo. Dabar jie mirę. Kiek iš tikro buvo tokių mišrių šeimų? Kiek iš tikro buvo grynų lietuvių, apsimetusių lenkais iš to 178.000 skaičiaus.

Na, praėjo jau dvi generacijos nuo 1945-46 m. Vieni mirę, gimė dvi naujos kartos, kurios tikrai mažai ko bendro turi su Lietuva. Dar prileiskime, kad tas 300.000 lenkų skaičius nėra prasimanymas. Respublikos politikai bijo antplūdžio. Bet kas motyvuotą tokį antplūdį? Regis, kad

mūsiškiai daro prielaidą, kad sąlygos yra geresnės Lietuvoje negu Lenkijoje. Ar mūsiškiai kartais neturės per gerą nuomonę apie dabartinės Lietuvos ūkį ir pragyvenimo sąlygas? Abejotina, kad pragyvenimas būtų geresnis Lietuvoje negu Lenkijoje. Sakysi, lenkai nori žemės. Irgi abejotina. Žemės, erdvės netrūksta dabartinėje Lenkijoje. Tikrovė yra labai aiški: Lenkijos jaunimas nenori dirbti žemės ūkyje; kas gali – traukia į Žečpospolitos didmiesčius.

Prileiskime, kad prisidengę Lietuvos pilietybės skriauste, lenkai dvarininkai, verslininkai ir pramonininkai ieškos kompensacijų iš Lietuvos valdžios už sovietų nusavintus turtus. Prileiskime, kad dalis buvusių Vilnijos lenkų valstiečių taipgi ieškos reparacijų už nusavintus žemės sklypus.

Ar dabartinis Lietuvos pilietybės įstatymas yra apsauga tokiais atvejais. Nebūtina. Mat, ta tariama 300.000 lenkų masė pati nusipilietino. Juk tie lenkai yra repatriantai; niekas jų neištrėmė iš Lietuvos.

Repatriacija (iš lotynų repatriatio, kildintas iš veiksmo mažodžio repatriare – grįžti į savo tėvynę) reiškia grįžimą į gimtinę, ištikimybės ar pilietybės atstatymą. Repatriacija yra tarptautinei teisei neprieštaraujantis užsienio valstybėje esančių kitos valstybės piliečių (civilinių ar karinių asmenų) grąžinimas į jų valstybę pagal juos išleidžiančios ir priimančios valstybių susitarimą. Kai vienos valstybės teritorijos dalis pereina kitai valstybei, tos dalies gyventojams ar kuriai nors jų kategorijai

paprastai leidžiama pasirinkti pilietybę, ir pasirinkusieji senąją repatrijuojami.

Repatriaciją reguliuoja 1907 m. Hagos konvencijos ir 1949 m. Ženevos konvencija dėl elgimosi su karo belaisviais ir kiti tarptautiniai susitarimai.

Pagal Lietuvos TSR, Gudijos TSR ir Ukrainos TSR 1944 m. rugsėjo 22 d. sutartį su Liaudies Lenkija repatrijuota nemaža Lietuvos, Gudijos ir Ukrainos lenkų į Lenkiją, o taip pat Lenkijos lietuvių, gudų ir ukrainiečių į savo tėvynes. Taip pat, pagal Tarybų Sąjungos ir Lenkijos 1957 m. Kovo 25 d. susitarimą LTSR (daugiausia Vilniaus krašto) lenkų repatrijuota į Lenkiją. Neatrodo, kad pagal pastarąją sutartį buvo daug repatrijantų iš Lietuvos į Lenkiją, nes 1959 m. gyventojų surašymas parodė, kad Lietuvos lenkų skaičius padidėjo, nesumažėjo dėl migracijos.

Tie repatriantai laisvu noru ir veiksmu pasirinko būti Lenkijos piliečiais ir gyventojais. Tuo savo veiksmu jie atsisakė Lietuvos pilietybės. Tokie repatriantai neturi jokių rimtų pretenzijų į Lietuvos piliečių teises, ar būtų dėl turto ar kompensacijos.

Tegul Lietuvos politikai ramiai laikosi. Neįvyks joks lenkų antplūdis Lietuvon. Nereikia ekskluzyvinio pilietybės įstatymo, tarp tautinėje teisėje egzistuoja užtektinai kliūčių sulaikyti Lietuvos lenkus ekspatriantus nuo grįžimo. Ar kartais šitokiu baubu pristatymas neužmaskuoja politikų tikrus tikslus pilietybės klausimu? Pagalvokime visi.

Trečią straipsnį Lietuvos pilietybės klausimu, rašytą Kęstučio K. Girniaus, dirbančio Laisvosios Europos radijuje, skaitykite Dirvos 7 psl.

–KARAS BRAUKIA KRUVINĄ AŠARĄ–

Tai Algirdo Gustaičio dienoraštis apie pabėgimą iš Lietuvos per Vokietiją iki D.P. stovyklos Hanau.

Aprašo lagerio gyvenimą, čiurlioniečius, įvairius koncertus, vaidinimus, sporto rungtynes.

Suriša svarbius pasaulio įvykius su pabėgėlių kasdieniniu gyvenimu.

Gausiai iliustruotas, 941 psl. Kaina \$30.00 & pašto išlaidos.

Devenų Kultūrinis Fondas

P.O. Box 10782

St. Petersburg, Fl. 33733

PILIETYBĖS KLAUSIMU

Kęstutis K. Gimius

Retas klausimas tiek jauna lietuvių išeivius, kiek pilietybės. Jau ne kartą išeiviai skundėsi, kad dabartiniai įstatymai iš jų atima pilietybę, ko nedarė net sovietiniai. Naujojo pilietybės įstatymo projektas, su kuriuo AT deputatai buvo supažindinti maždaug prieš mėnesį, neišsklaidys išeivių nepasitenkinimo. Jei įstatymo projektas bus priimtas be didesnių pataisų, kone visi išeiviai neteks Lietuvos Respublikos pilietybės, ir tik mažas jų nuošimtis stengsis patenkinti gana griežtas pilietybės gavimo sąlygas. Tokiomis aplinkybėmis daugelis išeivių manys, kad nepriklausoma Lietuva nuo jų ir nuo jų vaikų nusigręžia, sąmoningai ar nesąmoningai keldama nepriimtinas reikalavimus. Ir ne be kaltės jau pastebėta, kad visi esame broliai ir seserys lietuviai, kol renkami pinigai ar aukos, apmokamos politikos veikėjų kelionės, kol reikia atkreipti pasaulio dėmesį į sunkią Lietuvos padėtį. Bet kai svarstoma pilietybė, tai kraujo ar tautybės ryšiai nebetenka lemiamo vaidmens. Tai nedžiuginis žmonių, kurie savo dvasia niekada nepaliko Lietuvos, ilgus dešimtmečius pasiaukojamai dirbo Lietuvai turtindami jos kultūrą arba kovodami už jos nepriklausomybę. Ir tiesiog pikta ironija, kad mielai priimami ir perspausdinami išeivijos kultūrininkų darbai, jiems dėkojama už įnašą į tautos kultūros aruodus, bet valdžia kėsina į jų pilietybę.

Pagal naująjį įstatymo projektą, piliečiai yra apskritai tie, kurie tokie buvo iki 1940 m. birželio 15 d., jų vaikai ir vaikaičiai, kurie nuolat gyvena Lietuvos teritorijoje ir nėra įsigiję kitos šalies pilietybės. Įgyti Lietuvos pilietybę nėra lengva, bet kai kurios lengvatos suteikiamos buvusiems Lietuvos Respublikos piliečiams ir jų palikuonims. Pagal 24 straipsnį jų pilietybė pripažįstama, kai šie asmenys persikelia nuolat gyventi į Lietuvos teritoriją ir neturi kitos pilietybės arba raštu pasižada atsisakyti turimos kitos valstybės pilietybės. Kitos pilietybės neturėjimui skiriama ypatinga reikšmė, nes 37 straipsnyje nurodoma, kad neturintys kitos šalies pilietybės gali tapti Lietuvos piliečiais, jei per trejus metus nuo įstatymo įsigaliojimo raštu įrodys, kad jie buvo piliečiai 1940 m. birželio 15 d. arba piliečių vaikai ar vaikaičiai. Tačiau turintys kitos šalies piliety-

bę privalo per tuos 3 metus raštu pareikšti norą būti piliečiais ir pateikti įrodymus, kad jie neteko kitos valstybės pilietybės. Tikrovė tokia, kad absoliuti išeivių dauguma bus išpilietinta.

Tiesa, įstatymas nurodo, kad už ypatingus nuopelnus Lietuvai pilietybė gali būti teikiama išimties tvarka, rekomendavus specialiai deputatų komisijai. Tai nėra tinkamas sprendimas. Pirmia, kaip man minėjo Kazimieras Motieka, įstatymai turėtų lygiai galioti visiems. Kalbos apie išimties tvarką – tai sovietinio mąstymo paveldas, – tais laikais daugelis dalykų – butai, baldai, ke lionės į užsienį arba į geresnį kurortą – buvo skirstomi "išimties tvarka". Antra, išimties tvarkos galimybe veikiausiai naudosis ne labiausiai nusipelnę žmonės, bet agresyvesni, apie save labai gerai galvoję, su "blatu" arba su įtakingais ryšiais. Save gerbiantys arba demokratiškai nusiteikę žmonės šio kelio vengs.

Reikalavimas grįžti nuolat gyventi į Lietuvą atrodo paprastas, bet toks nėra. Kur, pavyzdžiui, galėtų gyventi sugrįžę išeiviai? Lietuvoje, ypač miestuose, akivaizdus būtų stygius, statybos pramonė išgyvena didžiausią krizę, būtų privatizacija faktiškai neprasidėjusi, tad nėra ir butų pardavėjų. Pas gimines ar pažįstamus visą laiką žmogus negyvens. Kitos šalies pilietybės atsisakymas irgi ne toks paprastas dalykas. Vyresnio amžiaus žmonės bėgsta, kad tokiu žingsniu jie galėtų netekti savo pensijos bei įvairių užsitamautų lengvatų. Juo labiau, kad jiems vargu ar bus suprantama ta ypatinga reikšmė, kurią pilietybės įstatymo projekto rengėjai teikia kitos šalies pilietybės neturėjimui. Nuo pat Lietuvos okupacijos išeiviai, ypač Amerikoje, suvaidino nepaprastai svarbų vaidmenį stengdamiesi, kad Vakarų šalys neatsisakytų Lietuvos inkorporavimo į Sovietų Sąjungą nepripažinimo politikos. Buvo reali galimybė, kad be išeivių, ir ne tik lietuvių spaudimo, be jų apsilankymų pas kongresmenus bei senatorius ir kitos politinės veiklos Amerikoje būtų atsisakiusi šios nuostatos ir kitos šalys entuziastingai būtų pasekusios jos pavyzdžiu. Išeivių spaudimas buvo veiksmingas iš dalies dėl to, kad jį vykdė Amerikos piliečiai, kalbėję kitų piliečių balsuotojų vardu. Be pilietybės jų įtaka būtų buvusi mažesnė, o be

nepripažinimo politikos Vakarai būtų gerokai skirtingai vertinę Lietuvos veržimąsi į laisvę. Šiais klausimais nereikėtų turėti iliuzijų.

Sunku suprasti įstatymų rengėjų nusistatymą, nors jis, be abejo, susijęs su tautybių klausimu Lietuvoje, nenoru pripažinti dvigubą, pvz., Lietuvos ir Rusijos ar Sovietų Sąjungos pilietybę. Yra daugiau argumentų, bet jie silpni. Vienas pagrindinių įstatymo rengėjų man minėjo, kad nepripažįstamas pilietybės tęstinumas, nes bėgsta, jog ketvirtis milijonų išeivių reikalaus grąžinti turtą ir jog daugelis jų kilę iš turtingų šeimų. Čia duomenys klaidingi. Į Vakarus per II pasaulinį karą iš viso pasitraukė apie 60 ar 70 tūkstančių žmonių, ir ne mažiau kaip du trečdaliai jų jau mirę, o jų vaikai ir vaikaičiai nutautėję. Nereikia pasikliauti komunistų išmonėmis apie į Vakarus pabėgusius fabrikantus, buožes ir dvarininkus. Šeimos tuomet buvo didelės, tai ką šiandien reiškia teisė į ketvirtadalį arba penktadalį 20 hektarų ūkio? Vienas įtakingiausių parlamento vado vų man aiškino, kad išeiviai patys nutarė priimti kitos šalies pilietybę, niekas dėl to jų nestatė prie sienos. Tai tokia pat neginčijama tiesa, kaip ir ta, kad niekas neverte Lietuvos jaunimo, manyčiau, gal net deputatų daugumos tapti komjaunuoliais, nors visi žinojo nestojimo pasekmes. O kaip dėl tų visų kitų sunkiai išvengiamų mažų kompromisų? Išeivijos gyvenimas irgi turi savo dėsningumą, kuriuos reikėtų pripažinti.

Lengvų sprendimų nėra, bet geresnis įstatymas tikrai įmanomas. Viena galimybė – pripažinti visų buvusių

Aukso žiedus Dievo Motinos parapijos šventovėje sumainė Vida Ožinskaitė su Giedriu Jankaičiu. Vida – Clevelandietė, Giedrius iš Canados V. Bacevičiaus nuotr.

A t n a u j i n d a m i prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai auksą:

Abramikas Vl., Sprgfl,	5.00
Adomavičius K., Centervl. .	10.00
Bobelis K., St. Pete.	15.00
Bužėnas R., Los Angeles ...	40.00
Čipkus S., Willowick	10.00
Drasutis A., Chicago	10.00
Gečiauskas M., Manchester .	10.00
Giedrikis St., Juno B.	5.00
Grajauskas V., Jeffersonvl. ...	2.00
Gverzdys A., Canada	10.00
Jokubaitis V., Euclid	10.00
Jurjonas A., Chicago	10.00
Leveckis S., Ormond B.	20.00
Mariūnas V., Cleveland	5.00
Paliulis P., Cambridge	10.00
Rudėnas P., Westfield	10.00
Sehgal A., Palo Alto	3.00
Šimaitienė K., Queens	20.00
Smilgys E., Michigan Cy. ...	5.00

Lietuvos piliečių pilietybės tęstinumą, tačiau keliant skirtingus reikalavimus jų vaikams, kurie gimė užsienyje. Pagaliau yra ir praktinis aspektas: išeiviai neskubės investuoti savo kapitalo į Lietuvą arba remti ją aukomis, jei naujoji Lietuvos Respublika juos taip atsainiai atstumia.

Laisvosios Europos radijas,
1991.XI.10

BALTIA EXPRESS CO. LTD

INTERNATIONAL PARCEL SERVICE TO EASTERN EUROPE

SUBSIDIARY OF AMBER GROUP
INTERNATIONAL AND DOMESTIC FREIGHT FORWARDING
PRES. VIDMANTAS RAPŠYS

TIK 90 CENTŲ UŽ SV. VIRŠ 80 SV.

**SIUNTINIAI Į LIETUVĄ SU PRISTATYMU Į NAMUS
BE MUITO**

**TIK \$1.00 UŽ SV., JEI SIUNTINYS
LENGVESNIS, KAIP 80 SV.**

- SIŪSKITE VISKĄ: NAUJUS IR NAUDOTUS DRABUŽIUS, VAISTUS, MAISTĄ, RADIO APARATŪRĄ, BEI ASMENINIUS SIUNTINIUS
- MES ĮPAKUOJAME IR APDRAUDŽIAME SIUNTINIUS
- PERVEDAME PINIGUS, PERSIUNČIAME DOKUMENTUS
- ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE PAIMAME SIUNTINIUS IŠ NAMŲ
- MINIMALI SIUNTINIO KAINA \$25.00

**GALIMI EXPRESS CARGO SIUNTINIAI
PER 12 DIENŲ**

ATVEŽKITE ARBA SIŪSKITE UPS ADRESU:
3782 W. 79TH ST.
CHICAGO, IL 60652

**TEL. 1-800-SPARNAI (TOLL FREE)
1-800-772-7624**

1-312-284-6449

Špakevičius J., Westwood	5.00
Zubavičius J., Sunny Hills ..	25.00
Andruška H., Woodhaven	10.00
Janušis V., Dousman	20.00
Jasinevičius J., Euclid	10.00
Kazlauskas J., Richmd Hts....	10.00
Kazlauskas A., Denver	10.00
Santvarienė A., Boston	50.00
Vaičieliūnas K., Cleveland ..	10.00
Zabukas Br., St. Pete.	8.00
Augutis J., Treasure Is.	10.00
Garbačas L., Canada	5.00
Gerdvilis V., New Zealand .	13.00
Gofensas St., Brockton	10.00
Grigaitis A., Manchester	5.00
Jonaitis S., Granville	5.00
Kazlauskas J., Waterbury ..	20.00
Kidolis V., Woodhaven	10.00
Kižys A.D., Euclid	10.00
Kronas E., So. Pasadena	20.00
Laskauskas K., Baltimore ...	20.00
Meilus Gr., Chicago	5.00
Priockis IM., Warrington ..	10.00
Puškorius P., Windsor	5.00
Rastauskas A., Richmd Hts..	10.00
Ribokienė E., Brockton	5.00
Rimkūnas J., New Buffalo .	20.00
Selivončikas M., Dorchester .	5.00
Shukys J., Richmond Hts. ...	20.00
Sideravičius P., Indianapolis	
.....	20.00
Stasiūnas Vincas St Pete.	5.00
Stepanauskas A., Juno B.	5.00
Stropus V., Chicago	20.00
Sušinskas I., Cleveland	5.00
Tamoliūnas V., Detroit	5.00
Trumpjonas M., Napervl. ..	20.00
Vaičaitis R., W. Nyack	10.00
Vigelis E., Mays Landing	5.00
Zdanys A., Newington	10.00
Ziedonis K., Willoughby	5.00
Zvirblis J., Grand Rapids ...	50.00
Ališauskas J., Berwyn	5.00
Antanaitis E., Canada	10.00
Avižonis G., Clayton	5.00
Butkus RB., Euclid	10.00
Kleinaitis M., St. Pete.	10.00
Martišauskas S., Brockton ..	10.00
Mockaitis J., Lansing	5.00
Oniūnas B., Juno B.	5.00
Pautienis A., Richmd Hts....	15.00
Petrulis S., Chicago	10.00
Riaba J., Canada	10.00
Trečiokas EA., Singer Is. R.	10.00
A.a. Aldonos Parsėliūnienės atminimui – vyro Jono ir sūnaus Mariaus Dirvai paremti ...	1000.00
Civinskas K., Brecksville ..	10.00
Dzenkaitis J., Glendale	20.00
Gily V., Los Angeles	20.00
Gintalas H., Baltimore	10.00
Jansonas E.J., Osterville	20.00
Leparskas A., Warren	5.00
Narbutas B., Vista	10.00
Niewulis O., Poland	15.00
Norkus C&O, Los Angeles .	20.00
Peleckas F., Chicago	10.00
Rydelis S., Cleveland	5.00
Sandargas A., Ormond B. ..	10.00
Švelnis L., Needham	10.00
Tamašauskas C., Phila.	10.00
Vanagiūnas S., Chicago	5.00
Zdanys V., W. Hartford	10.00
Zeikus B., Crownsville	10.00

Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame

ANGLŲ KALBOS MOKYMO TEKSTAI LIETUVAI...

Danguolė Vodopalienė

Gruodžio 19-ta d. DIRVOS Nr. 48 buvo išspausdintas A.P.P.L.E. bendrijos kreipimasis į lietuvių visuomenę tikslu sutelkti lėšų ir parūpinti Lietuvos aukštesnėm mokyklom anglų kalbos mokymo medžiagos, kuri yra būtina jaunimui besiruošiančiam studijuoti ar gilinti studijas Amerikoje. A.P.P.L.E. bendrija kreipiasi į skaitytojus Lietuvos Kultūros ir Švietimo ministerijos prašoma. Šiame numeryje, ministras Darius Kuolys kreipiasi į lietuvių visuomenę su tuo pačiu prašymu, kad padėtų aukštesniosioms mokykloms įsigyti reikiamus TOEFL (Testing of English as a Foreign Language) knygas ir testus.

Ši anglų kalbos mokymo metodinė medžiaga yra specialiai paruošta egzaminų programa, kuri yra pritaikyta užsieniečiams studentams, norintiems studijuoti ar gilinti žinias savo pasirinktoje profesijoje Amerikos kolegijose ar universitetuose. Paruošiant šį egzaminą bendradarbiavo dvi institucijos, the Educational Testing Service ir the College Entrance Examination Board; jų tikslas, nustatyti užsieniečių studentų anglų kalbos žinojimo lygį ir jų būsimą pajėgumą studijuoti Amerikos aukštesnėse mokyklose. Daugelyje Amerikos kolegijų ir universitetų šis egzaminas yra privalomas ir skaitomas dalis registravimosi proceso.

Lietuvoje nei mokytojai nei mokiniai nėra pilnai susipažinę su šia pasiruošiamąja metodine programa, todėl, šalia anglų kalbos pamokų, kurios yra dėstomos Lietuvos gimnazijose, ši TOEFL programa duos mokiniams progos giliau pastudijuoti anglų kalbą ir pasiruošti studijom toj kalboj. Turint šiuos specialiai paruoštus metodinius tekstus ir egzaminų pavyzdžius, mokytojų ir mokinių darbas bus žymiai lengvesnis ir prasmingesnis, o ypač šiaudien, kada vadovėlių Lietuvoje taip trūksta.

Dabar, kada Lietuva turi atviras duris į vakarus, labai svarbu, kad kuo daugiau mokinių išmokyti svetimų kalbų, kurias galėtų laisvai vartoti, nes Lietuva turės daugiau ir daugiau kontaktų su užsieniu ir tas svetimų kalbų mokėjimas palengvins ir praturtins Lietuvos bendravimą su visu pasauliu.

Dabar, žengiant į naujus metus, mes visi turime geriausią progą prisidėti prie

Lietuvos jaunimo švietimo! Šie paruošiamieji tekstai yra, palyginus su moksline knygom, kainų atžvilgiu, ne per brangūs – \$20 už knygų rinkinį arba \$55 už knygų rinkinį su kasetėmis. Čia Amerikoje, tai yra nedidelė auka, o jiems ten esantiems, nepaprastai didelė dovana. Tad būkime duosnūs ir skirkime Lietuvos jaunimui tiek, kiek kas galime, nes kiekviena, kad ir maža auka bus tiek pat brangi ir vertinga, ir mes tuo už-

tikrinsim, kad ta Lietuvos laisvė taip išsvajota ir taip brangiai atpirkta, bus sustiprinta kada mes remsime Lietuvos jaunimą, kuris siekia aukštojo mokslo.

Šis vėjus nesibaigia su šventėmis, bet tęsis dar visą mėnesį, kol A.P.P.L.E. surinks tiek, kad būtų galima nusiųsti į Lietuvą bent tūkstantį tekstų Lietuvos jaunimui. Tad kviečiu skaitytojus prisidėti prie šio vėjo pasisiekimo!

Auką prašau siųsti per A.P.P.L.E. bendriją kuri suteiktų tarpininkauti persiunčiant.

A.P.P.L.E. adresas
P.O. Box 1370,
West Hartford, CT 06107

KREIPIMASIS Į LIETUVIŲ VISUOMENĘ

Atsiveriant vis platesnėms Lietuvos ir pasaulio valstybių bendradarbiavimo perspektyvoms, suprantame, kaip svarbu tinkamai parengti šiam darbui Lietuvos jaunimą, nuo kurio priklausys visų mūsų pradėtų reformų ateitis ir su jomis siejamas Lietuvos valstybinio gumo įtvirtinimas. Todėl manytume, jog vykdam švietimo sistemos Lietuvoje per tvarką, būtina sukurti kuo palankesnes prielaidas galiausiai mūsų jaunimo daliai studijuoti ar stažuotis tobulinant savo kvalifikaciją užsienio valstybių užsienio mokyklose, kad prasmingai pasinaudoję sukaupu pasaulio patyrimu bei žiniomis, jie tuo pačiu praturtintų ir savo tautos intelektualinį potencialą.

Mums žinoma, jog pageidaujantis studijuoti JAV

aukštesniose mokyklose užsienietis pirmiausia privalo išlaikyti TOEFL (Test of English as a Foreign Language) testą. Šis egzaminas, be abejonės, reikalauja kruopštaus išankstinio pasirėngimo. Todėl Kultūros ir Švietimo ministerija būtų širdingai dėkinga Lietuvos visuomenei už paramą APPLE organizacijai, kuri sutinka tarpininkauti įsigyjant TOEFL testus ir metodinę medžiagą jiems pasirėngti. Įsigytus testus ministerija paskirstys bibliotekoms ir aukštesnėms mokykloms.

Apie testų įsigijimą ir panaudojimą išsivijos visuomenę informuos APPLE direktorė Vaiva Vėbrautė.

Sąrašas pridedamas.

Ministras Darius KUOLYS

TOEFL testų ir metodinės medžiagos paskirstymo bibliotekoms ir aukštesnėms mokykloms

SĄRAŠAS

Lietuvos Nacionalinė M. Mažvydo biblioteka (232635 Vilnius, Gedimino pr. 51)	– 15 egz.
Vilniaus A. Mickevičiaus viešoji biblioteka (232600 Vilnius, Trakų g. 10)	– 5 egz.
Kauno viešoji biblioteka (233681 Kaunas, Radastų g. 14)	– 10 egz.
Klaipėdos I. Simonaitytės viešoji biblioteka (235799 Klaipėda, H. Manto g. 25)	– 5 egz.
Panevėžio G. Petkevičaitės-Bitės viešoji biblioteka (235319 Panevėžys, Respublikos g. 37)	– 5 egz.
Šiaulių P. Višinskio viešoji biblioteka (235419 Šiauliai, Aušros al. 62)	– 5 egz.
Rajonų ir miestų centrinėms bibliotekoms	49 x 3 egz. = 147 egz.
Aukštesnėms mokykloms	11 x 5 egz. = 55 egz.
Mokytojų kvalifikacijos tobulinimo institutas	– 5 egz.
Ministerijos skaitykla	– 3 egz.

VISO: 210 egz.

LIETUVA PIRMOJI PRADĖJO GRIAUTI KREMLIAUS PARTIJĄ

(Atkelta iš 1 psl.)

vizijos ir jo drąsos reformuoti subankrutavusią komunistinę ekonomiką, Gorbačiovas turėjo silpnę komunistinei ideologijai, kuri vėliau pasidarė jo pražūtis šaltiniu.

Perestroika ir glasnost, pagal tų žodžių prasmę turėjo reikšti, kad komunistų partija, kuri nepakentė atvrumo, turėjo užleisti valdžią demokratijai. Tačiau pats Gorbačiovas negalėjo savęs priversti to padaryti, o krašte įvykiai, jo įvestų reformų įtakoje, pradėjo nebesulaukiamai riedėti į priekį. Gorbačiovas dar vis galvojo, kad reformas jis galės pravedi komunistų partijos rėmuose, nes jis pats išaugo partijos prieglobstyje ir dėl to negalėjo pilnai susigyventi su privačios nuosavybės idėja, laisvąją rinką ir valdžios pasidalinimu su laisvės ištroškusiom respublika. Nors jis nuolatos kalbėjo apie reformas, bet atėjus kritiškam momentui, jis negalėjo tų reformų pilnai priimti ir jas įgyvendinti. Jis atsisakė "500 dienų radikalių reformų plano", kurį buvo paruošę liberalios pakraipos ekonomistai. Kartais Gorbačiovas elgėsi kaip senos gvardijos komunistas. Nors jis rėmė laisvus rinkimus, bet juose būti išrinktu prezidentu jis atsisakė, nes žinojo, kad tuos rinkimus pralaimės. Tad vietoje laisvų rinkimų jis reikalavo vis didesnių teisių ir susidėjo su kietosios linijos atstovų likučiais, kurie vėliau jį patį išdavė.

Nenuostabu, kad Gorbačiovas susidėjo su aparatais, nes jis pats išaugo jų dvasioje. Kilęs iš labai neturtingos darbininkų klasės ir būdamas 14 metų pradėjo dirbti. Jis ilgą valandą valdė traktorius, o jaunystėje kaimynai susidėję turėjo nupirkti jam batus. Už uolų darbą 19 metų jaunuoliui buvo prisegtas pagyrimo ordinas. Žodžiu, į viršūnes partijoje, kaip ir kiti, Gorbačiovas iškilo per hierarchiją. Gorbačiovas anksti suprato, kad sistema yra labai didelė bėda, bet jos neišsivadėjo o, tik pasiryžo ją taisyti. Visu įnirsimu jis leido si į perestroiką, šalindamas priespaudą ir korupciją. Tam procese jis išbandė "mediciną ir chirurgiją," tačiau jau mirštančiam ligoniui tie vaistai nepadėjo.

Klaidingai galvojama, kad Gorbačiovo likimas susijęs tik su praėjusios vasaros nepasisekusiu pučiu. Gorbačiovas išsigando daug

anksčiau, kai 1990 metų sausio viduryje jis nuvyko į Vilnių ir ten įsitikino, kad perkaltėti lietuvius sugrįžti į Kremliaus partiją jam nepavyks. Lietuvos žmonės jau tada buvo tvirtai pasiryžę palikti komunizmą nebe sugrąžinamai. 1989 metų pabaigoje Lietuvos komunistų partija, vadovaujama Algirdo Brazausko atsiskyrė nuo Kremliaus komunistų partijos – tai buvo Kremliaus griuvimo pradžia!

Būdamas Vilniuje Gorbačiovas dar gaudino lietuvių, kad atsiskyrimas nuo Kremliaus gali sužlugdyti pačią Sovietų Sąjungą, nes komunizmas tėra vieninteliai klajai, kurie dar ją palaiko.

Būdamas praktiškas politikierius Gorbačiovas dar bandė prisitaikyti prie naujų ėjimų priimdamas daugia-partinę sistemą ir daugia-partinių kandidatų rinkimus, bet jis pats tokiuose rinkimuose nenorėjo dalyvauti. 1990 metų pabaigoje Gorbačiovas pradėjo dar daugiau svyruoti. Jis pasitraukė į Kremlį ir tūnojo jo kiau, apsisitęs vien kietosios linijos žmonėmis. Tačiau pasėtos laisvės sėklos jau negalėjo sunaikinti.

Lygiai po metų nuo nepasisekusios kelionės į Lietuvą, jo aparatai bandė nuversti teisėtą Lietuvos valdžią. Kadangi ligšiolinės de-rybos ir grąsinimai nepaveikė ir nepalaužė lietuvių, buvo griebtasi jų dažnai vartojamos taktikos – agresijos ir karinės prievartos. Sovietų tankai užėmė TV bokštą, radijo ir spaudos rūmus Vilniuje, žudydami ar tankais sutraiškindami 14 nekaltų žmonių. Lietuvos žmonių pasipriešinimas buvo toks nelauktas ir toks didelis, kad Maskvos budeliai pabūgo ir pasitraukė nuo Parlamento, bet TV bokštą ir rūmus dar ilgai laikė užgrobe.

Vakarų pasaulis nebuvo visai nustebintas tokiu Gorbačiovo taktikos pakeitimu, nes iš valdžios pasitraukęs E. Shevardnadze buvo jį įspėjęs, kad atėjusi aparataikų diktatūra užgniaus naująją demokratiją.

TIK .79 CENTAI SVARAS

už siuntinių persiuntimą į LIETUVĄ su pristatymu į namus. Savo daiktus siųskite mums paštu arba UPS. Minimumas \$20.

TRANSPAK,
2638 W. 69th St.,
Chicago, IL 60629,
312-436-7772.

GERA TARNYBA

Vladas Vijeikis

Kas yra gera tarnyba? Net ir labai menkai išprūsęs žmogelis tau atsakys, kad gera tarnyba yra ta, kur nereikia nieko dirbti, o gauni puikų atlyginimą. Nereikia nieko išmanyti apie darbą.

Koks keistas sanprotavimas. Jeigu nieko nereikia dirbti, tad kam tas išmanyimas?

Ar pastebėjote? Tiek metų gyvendami Amerikoje turėjote, pastebėti, kad visi politikieriai, pralaimėję rinkimus, gauna puikiai apmokamas vieteles. Labai šiltas vieteles. Kur nereikia nieko dirbti ar bent ką išmanyti. Mat respublikonai ar demokratai labai gailėstingos širdies. Jie savo draugų neužmiršta. Žinodami, kad ir anie jų neužmirš.

Kalbant apie tas šiltas vieteles, dabar pusė pasaulio susirūpinę, kokią tarnybą duoti Gorbačioviui. Toks geras vyras. Glasnost, perestroika vis tai jo sumanymai. Tai kaip dabar jį palikti be jokių pareigų. Mat, ne tik Amerikos politikieriai yra labai lojalūs vienas kitam. Pasaulinio masto veikėjai laikosi tų pačių lojalumo principų. Taigi, visi susirūpinę ką daryti su Gorbačioviu. Kokią tarnybą jam duoti.

O jeigu realiai pagalvoti, tai kokį darbą jam paskirti? Ką darė, nepavyko. Norėjo Sovietų Sąjungą išlaikyti, nepavyko. Troško Lietuvą savo rankose turėti, nepavyko. Jeigu ne Jelcinas, tai pučistai būtų į Sibirą nugabėję, o gal net ir toliau. Graibstėsi šen, graibstėsi ten, o nieko gero. Net ir perestroika kažkaip nesistatė. Tad kokia tarnyba tokiam nevykėliui gali duoti? Tik amerikiečiai politikieriai galėtų sugalvoti. Palaukim, sugalvos.

Bet ar Gorbačiovas kaltas? Čia reikia ilgon svarstymo. Jeigu tikėsi Gorbačiovo ir jo pačios biografijos rašytojai, tai jie tvirtina, kad Raisa daug gudresnė už savo vyrą.

Tai ar netik Raisa bus sugalvojusi tas visas glasnost ir perestroikas, kurios Gorbačiovą be tarnybos paliko. Ar tik ne ji naktimis jam į ausį įvairias perestroikas kuždėjo. Gal nereikėtų rūpintis Gorbačiovu. Gal reikia daugiau dėmesio skirti Raisai. Juk ji, kuri po Ameriką su kredito kortele šmirinėjo. O gal ji numatė, kad vyreliui bus blogai, tad Amerikoje, Paryžiuje ir kitur gerų garderobų apsirūpino, kad neliktų nuoga. Čia moteriška intencija. Prie Sta

lino šitokių svarstymų visai nebūtų. O jeigu būtų tai niekas apie tai nežinotų.

Amerikos prezidentai, pradedant Roseveltu, baigiant Bušu labai susirūpinę visu pasauliu. Atstatė Vokietiją, Prancūziją, padėjo Japonijai, Filipinams ir dar nesuskaitomai daugybei kitų kraštų. Dabar nori milijardus duoti, kad sovietus išgelbėtų. Iš ko? Iš bėdų, kurias patys susikūrė? Izraeliui pila milijonus, kad tik jie arabų nemuštų. Bet jie kaip mušė taip ir muš. Tai kur logika? Žinoma, politikieriai niekad logika nesivadovavo.

Nejaugi dabar atsibus? Nėra vilties. Gal kada apie Baltuosius rūmus ims vaikščioti demonstrantai be kelnų. Beviltiška.

Pradžioje minėjau, kad Amerikos politikieriai pralaimėję rinkimus vistiek gauna geras tarnybas. O kaip su Gorbačiovu? Jis nedalyvavo rinkimuose, tad negalėjo jų pralaimėti. Ką su tokiu daryti? Jeigu Amerikos politikieriai neatras sprendimo, tai baisenybė. Nejaugi jie bus praradę savo juslę. Nevarvinkim per daug ašarų dėl Gorbačiovo. Jam nereikės stovėti eilėje, kad gauti bedarbio pašalpą. Atsimenate, jis gavo Nobelio premiją. Ten daug tūkstančių. Ir jeigu Raisa jų neišlaido, tai gal dar liko. O jeigu neliko tai Bušas sugalvos gerą tarnybą su skambiu titulu. "Nepaprastas įgaliotinis spręsti uždavinius, kurių nereikia spręsti".

Kaip toks? Washington

yra dar keistesnių. Lietuvoje žmones tankiais traukė, o Nobelio premiją Gorbačiovas vistiek gavo. Gabus.

SAULĖLEIDŽIO SONETA

A.a. Stasio Santvaro pasakytinė poezijos knyga, išleista Vilties Draugijos, įrašta į kietus viršelius ir sukurta Dirvos redakcijoje.

Knyga parduodama po 10.00dol. ir gaunama šiuo adresu: **DIRVA**
19807 CHEROKEE AVE.
CLEVELAND, OH. 44119

55 SVARŲ MAISTO

SIUNTINYS yra pats magiamiausias Lietuvoje: dešros, sūris,

aliejus, mėsa, kruopos, kava, cukrus ir kiti produktai, \$85.

22 SVARAI vien tik mėsos gaminių \$85.

TRANSPAK,
2638 W. 69TH ST.,
CHICAGO, IL. 60629.
Tel. 312-436-7772

"TORVIL" LTD.

FORMERLY L&J CANADIAN-EUROPEAN EXP.-IMP. CO.

**NEW LOWEST PRICES
DOOR TO DOOR DELIVERY**

**PARCELS TO
YOUR
HOMELAND**

NEW!!! AIR CARGO service (4 - 5 weeks delivery)

- ▶ **PARCELS PACKED BY CUSTOMER** (New and Used Clothing)
(min. 5kg/12Lbs., no max. limit)
- ▶ **STANDARD FOOD PARCELS**
(regular delivery)
- ▶ **EXPRESS FOOD PARCELS** (14 days delivery)
- ▶ **MONEY** (hand to hand delivery - 4 weeks)
- ▶ **MEDICAL INSURANCE FOR VISITORS** (Canada only)
- ▶ **SALE OF RUSSIAN CARS** Lowest prices - 3 months delivery
(Volga, Lada, Samara = Sputnik, Moskvich, Tavria, Niva).

COMING SOON Ag. Farm Equipment for sale

(tractor, plough, seed sowing machine, etc.)

CALL FREE ALL OVER USA 1 - 800 - 932 - 7995

New dealers welcome

CANADA

Head Office

63 Galaxy Blvd., Unit #7,
Rexdale, Ontario M9W 5P1
Tel: (416) 798-3320
Fax: (416) 798-3321

Branch

TORVIL PARCELS
404 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario M6R 2M9
Tel: (416) 534-3860
Fax: (416) 533-4910

LITHUANIA

LATVIA

ESTONIA

UKRAINE

BYELORUSSIA

MOLDAVIA

ARMENIA

GEORGIA

ST. PETERSBURG

MOSCOW

U.S.A.

Head Office

2136 West Chicago Ave.,
Chicago, Ill. 60622
Tel: (312) 278-5258
Fax: (312) 278-0875

Branch

R&R INTERPOSTMIR CO.
1055 Broadway, Buffalo,
N.Y. 14212
Tel: (816) 894-9880
Fax: (716) 894-9880
ACCEPT PARCELS BY UPS

TORVIL Ltd dealers:

TORVIL Ltd.
2136 W. Chicago Ave.
Chicago IL. 60622
Tel: (312)278-5258
Fax: (312)278-0875

ZALESKI'S CENTRAL SERVICE
6614 S. Pulaski Rd.
Chicago IL. 60629
Tel: (312)582-4745

SAULUS IMPORT-EXPORT
7034 S. Rockwell Ave.
Chicago IL. 60629
Tel: (312)434-9678

LEONARDO'S GIFT IDEAS
7101 W. Belmont Ave.
Chicago IL. 60634
Tel: (312)889-5547

POLONIA TRAVEL AGENCY
1105 E. Roosevelt Rd.
Lombard IL. 60148
Tel: (708)932-9875

POLONIA TRAVEL AGENCY
2442 W. 47th St.
Chicago IL. 60632
Tel: (312)254-2738

TRAVEL IDEAS
4857 W. Irving Park Rd.
Chicago IL. 60641
Tel: (312)286-0026

R & R INTERPOSTMIR CO.
1055 Broadway
Buffalo, N.Y. 14212
Tel: (716)894-9880
Fax: (716)894-9880

UKRAINIAN GIFT SHOP
11758 Mitchell, Hamtramck
Detroit, MI. 48212
Tel: (313)892-6563

PAK & MAIL
28262 Chardon Rd.
Cleveland, OH. 44092
Tel: (216)943-4772

POLETOURIST
4995 Springdale Blvd.
Hilliard, OH. 43026
Tel: (614)777-1469

NATALIA AGENCY
324 Brasil Str.
Pittsburgh PA. 15227
Tel: (412)881-4627

LEMONT TRAVEL & SERVICE
106 Stephan Str. suite #104
Lemont, IL. 60439
Tel: (708)257-1700

POLONIA TRAVEL AGENCY
2864 N. Milwaukee Ave.
Chicago IL. 60618
Tel: (312)235-0303

UNIVERSAL SHIPPING SERVICE
61 Cabot Str.
Chicopee MA. 01013
Tel: (413)592-9082

ALEX PISARCHYK
8840 N. Western
Des Plaines, IL. 60016
Tel: (708)297-2897

EUROPEAN CRISTAL & GIFT
2915 W. Devon
Chicago IL. 60659
Tel: (312)973-7669

**UKRAINIAN CERAMIX
PARCEL & TRAVEL SERVICE**
77 Ontario View
Rochester NY. 14617
Tel: (716)544-6437

VERA THOMAS
18805 N. 43th Place
Phoenix, AZ. 85024
Tel: (602)569-0629

SZYKULA TRAVEL AGENCY
5712 Ewing Ave.
Minneapolis MN. 55410
Tel: (612)920-2534

POLONEZ TRAVEL CONSULTANTS
235 Main Str.
South Rivierz, N.J. 08882
Tel: (908) 390-0244

**Visi, kurie skelbiasi Dirvoje
niekad nesigaili**

Iš N. Metų sutikimo Clevelando Lietuvių Namuose. Iš kairės: Namų pirm. Kęst. Steponavičius, akompanijatorė Danutė Liaubienė, Jonas Muliolis ir Virginija Bruožytė – Muliolienė.
Dainiaus Degesio nuotr.

NAUJIEJI METAI CLEVELANDO LIETUVIŲ NAMUOSE

Clevelando Lietuvių Namai aidėjo gražia muzika ir malonių pašnekesių naujų Metų išvakarėse. Sausas, nešaltas oras prisidėjo prie šventadieniškos nuotaikos. Meniškai išpuošta salė gėlėmis, kaspinais ir balionais sutiko laukiančius N. Metų. Marinuota jautiena ir vėžiai svieste skaniai valgėsi žvakių šviesoje.

Virginija Bruožytė Muliolienė, kuri 1989 m. atsikraustė iš Melbourno Australijos studijuoti dainavimą Clevelando Muzikos Institute, su savo vyru Jonu Mulioliu, atliko gražią nuotaikingą Broadvėjaus stiliaus muzikinę programą su ištraukomis iš Gershwin, Lerner ir Loewe, ir Cole Porter. Jiems gražiai akompanavo muzikė Danutė Liaubienė.

Dvejos rūšys muzikos pajvairino šokių salę. Johnny Singer orkestras išpildė tradicinę muziką, bet jų pertraukos metu juos nukonkuravo "DJ" muzika. Grindys lūžte lūžo nuo entuziastiško jaunimo šokių. Bendrai jaunimo buvo daugiau negu vyresnių.

Atėjo laikai kada jaunesni perima visuomeninę veiklą. Clevelando Lietuvių Namų gaires veda energingi direktoriai pirm. Kęstutis Steponavičius ir jo žmona Gidonė. Į talką įeina direktoriai R. Bublys, E. Marcinkevičius, G. Mačys, Dainius Degesys ir Vyt. Jokubaitis. Kasdieninę priežiūrą tvarko vedėja Nijolė Motiejūnienė

ir pagalbininkas direktorius operacijoms Vytas Sniečkus.

Ankstesnę didelį pinigų deficitą sumažino namai šiais metais su sėkmingu vasariniu rugpjūčio pradžios festivaliu. Vistiek namams išsilaikyti reikia daugiau lėšų. Visuomenė turėtų dažniau juose lankytis ir remti. Kitaip, dėl skolų grėsia pavojus juos prarasti. *Danius Degesys*

GYVENIMIŠKOS ĮVAIREMYBĖS

Ger. Juškėnas

PO 59 M. ĮTEIKTAS MEDALIS

1932 m. vasarą 16 m. skautas Ross Heilman su draugais nuėjo maudytis į gilią žvyrduobę. Vienas iš jo draugų 19 m. Kenneth Foster nemokėdamas plaukti pradėjo skęsti. Heilman šoko į vandenį ir išplugdė Foster į krantą, kur suteikė skautuose išmoktą skęstančiojo gaivinimą. Skenduolis atsigavo ir vėliau Heilmano draugininkui pranešė apie tą įvykį ir kartu informavo vietinį laikraštį. Draugininkas Dudley DeLong kreipėsi į Boy Scouts of

Amerika centrą, prašydamas pripažinti BSA garbės medalį už Heilmano heroizmą.

1932 m. buvo depresijos metai, jų draugovė neįstengė sumokėti centrui nario mokesčius. Šiuo pagrindu skauto Heilman pristatymas apdovanoti medaliu tapo atmetas.

Jo sūnus, kartą vartydamas albumą su tėvo jaunystės laikraščių iškarpomis, rado to žygio aprašymą. Jis kreipėsi į BSA centrą. Ši kartą BSA vadovybė nutarė įteikti 75 m. amžiaus Ross Heilman jo 1932 m. užsipelnytą medalį.

Jis ilgus metus palaikė artimus ryšius su jo išgelbėtu Kenneth Foster, kuris prieš 3 metus mirė.

J. GILLIO GERIAUSI AUTOMOBILIAI

Kiekvienų metų pabaigo je Jack Gillis išleidžia naują "The Car Book" knygą. 1992 m. geriausiais automobiliais yra pristatomi:

Sub-Kompaktiniai – Nissan Sentra, Mazda Miata, Volkswagen Golf, Hyundai Exel, Daihatsu Charade ir Geo Storm.

Kompaktiniai – Audi 80, Chevrolet Corsica, Dodge Shadow / Plymouth Sundance, Pontiac Sunbird ir Chevrolet Cavalier.

Vidutiniai – Dodge Spi-

DETROITAS

Iš Detroito mums pranešė, kad šiandien – sausio 10 d., 1992 m. mirė Dirvos nuolatinis bendradarbis ANTANAS GRINIUS, sulaukęs 85-rių metų amžiaus.

Šeimai ir artimiesiems Dirva reiškia nuoširdžiausią užuojautą, o velioniui padėką už ilgų metų talką.

rit /Plymouth Acclaim, Ford Taurus / Mercury Sable, Saab 9000 ir Volvo 240.

Dideli – Oldsmobile Toronado, Infiniti M30, Buick Riviera ir Chevrolet Caprice. Minivan (maži vagonai) – Chevrolet Lumina APV / Oldsmobile Silhouette / Pontiac Trans Sport ir Dodge Caravan ? Plymouth Voyager.

Anot J. Gillis oro maišai ("air bags"), kaip saugumo priemonė, turėtų būti būtinas priedas perkant automobilį. Antilock brakes – nesurakinantieji stabdžiai irgi labai pageidaujami. Fordo b-vės Taurus ir Mercury Sable dabar galima pirkti su oro maišais vairuotojui ir priekiniam keleiviui.

PAMATYKITE FILMĄ – KADA LIETUVA VALDĖ PASAUĮ

Anthology Film Archives Courthouse teatre, 32 Second Ave. at Second St., New Yorke. Sausio 17-26 d.d. bus rodomas Kęstučio Nako režisuotas filmas – When Lithuania Ruled the World, Part III. Šiokiadieniais seansai bus 8 val. vakaro, o sekmadieniais – Sausio 19 ir 26 d. 3 val. p.p. Bilieto kaina \$10. Informacijai ir rezervacijoms telefonas (212)777-3891.

OSLO MIESTE...

(Atkelta iš 5 psl.)

nerieškia, kad jo kandidatūra buvo svarstoma Nobelio Taikos premijai gauti. Juolab, kad komitetas nepraktikuoja susitikimų su būsimaisiais pretendais. Direktoriaus geranoriškai papasakojo, kodėl 1990 m. Nobelio taikos premija buvo paskirta Sovietų prezidentui. Komiteto narių ir jo paties nuomone, M. Gorbačiovas daug padarė, kad šaltasis karas iš esmės baigtųsi ir prasidėtų naujų santykių tarp rytų ir Vakarų epocha. "Nobelio Taikos premija skiriama ne už vidaus politiką, ir todėl asmens populiarumas ar nepopuliarumas nėra rimta argumentas, svarstant kandidatūrą premijai gauti."

Instituto direktoriaus tvirtinimu, komiteto nariai prie ovalinio stalo susėda vi dutiniškai 5-6 kartus per metus. Stengiamasi pasiekti vieningos nuomonės. Bal savimo praktiškai nebūna, tai jo rezultatai turi būti nežinomi visuomenei. Kai 1973 m. premija buvo paskirta tuomeniniam JAV Valstybės sekretoriui H. Kissingeriui ir buvo sužinota, jog sprendimas buvo priimtas tik vieno balso persvara, prieš balsavę komiteto nariai atsistatydino. Tai buvo vienintelis atvejis, apie kurį sužinojo visuomenė.

Beje, Lietuvos AT deputatai, kaip oficialiai pripažinto Parlamento nariai, turi teisę siūlyti pretendus Nobelio Taikos premijai gauti. "Mažoji Lietuva"

DĖMESIO

**visiems norintiems susigražinti
išlikusį nekilnojamąjį turtą
LIETUVOJE!**

1991 metų birželio 18 dieną išleistu LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮSTATYMU, lietuviai norintys susigražinti išlikusį nekilnojamąjį turtą Lietuvoje, kaip:

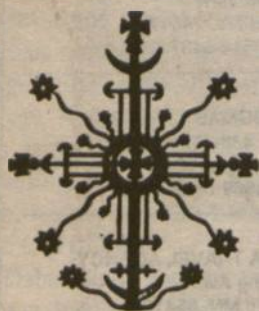
1. Žemę
2. Miškus
3. Ūkinius-komercinius pastatus
4. Gyvenamuosius namus

TURI BŪTINAI PADUOTI prašymus. Laikas prašymams paduoti pratęstas.

Šiuo skubiu reikalu jums gali patarnauti **Juridinė Agentūra "JusCon" Lietuvoje** ir jos atstovai Kanadoje. Visi dokumentai pristatomi į vietines savivaldybes, pagal turto vietą Lietuvoje, per 3-4 dienas nuo jų užregistravimo. Suinteresuoti asmenys prašomi kreiptis šiuo

tel. (416) 767-8711

FAX (416) 536-1263 Toronte.

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE
FUNERAL HOME

Marquette Funeral Home
2533 West 71st Street
Chicago, Illinois 60629
1-(312)-476-2345

Hills Funeral Home
10201 South Roberts Road
Palos Hills, Illinois 60465
708-430-4455

Visus laidotuvių namus galite pasiekti skambindami 1-(312)-476-2345

ANTHONY B. PETKUS
DONALD A. PETKUS

Petkus Funeral Home
1410 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-863-2108

Petkus-Butkus Funeral Home
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-652-1003

DONALD M. PETKUS
LAWRENCE C. GASUNAS

CLEVELANDE ir apylinkėse

SKAUČIŲ VEIKĖJA MEGA BARNIŠKAITĖ GRĮŽO Į NAMUS

1991 m. vasario 15 d. v.s. fil Mega Barniškaitė, gyvenus Clevelande, buvo pakviesta pas Aukščiausiąjį. Vasario 17 d. ji buvo pašarvota Jokubauskų klopelyčioje, kur Clevelando Skautija iškilmingai ir pagarbiai su ja atsisveikino. Sekantį rytą Dievo Motinos parapijos šventovėje, klebonas s. Gediminas Kijauskas, SJ. auko jo šv. Mišias už Megos sielą, o po Mišių, vadovaujantis jos noru, kūnas buvo sudegintas ir pelenai laikinai patalpinti Clevelando Visų Sielų mauzoliejuje, nes amžino poilsio vietą ji pasirinko Panemunę, šalia savo motinos ir kitų artimųjų. Savo seserį Izabelę Jonaitienę ipareigojo jos valią įvykdyti.

Iš Kauno į Clevelandą atvykusi jų puseserė inž. Nijolė Radzevičienė greit ir su maniai suorganizavo Megos perkėlimą į gimtąją žemę. Energingos puseserės pastangomis 1991 m. spalio

mėn 26 d. v.s.fil. Mega Barniškaitė iškilmingai buvo palaidota Lietuvoje, Panemunės kapuose. Laidotuvės buvo neeilinės, kaip neeilinis buvo ir Megos gyvenimas. Savo Gyvenimą Mega skyrė Dievui, Tėvynei ir Artimui ir tuo keliu ji ėjo!

Antrose laidotuvėse dalyvavo Lietuvos skaučių atstovai, giminės, draugai ir pažįstami. Panemunės šventovėje kunigas atnašavo šv. Mišias, prieš altorių, aukštai ant katafalkos iškelta, gėlėse paskendusi maža umelė, žemai tarp gėlių stovėjo didelis Megos paveikslas. Mišių metu degė visos šventovės šviesos ir žvakės, giedojo choras ir solistai. Kunigas pasakė graudinantį pamokslą. Po pamaldų eilėmis išsiriakė palydovai, tvarkingai žygiavo į kapus. Priekyje ėjo kryžius, po kryžiaus puseserės dukraitė nešė Megos paveikslą, ėjo giminės su gėlėmis, kunigas,

giedoriai ir jauni giminaičiai nešė urnelę papuoštą gėlėmis, juos sekė kiti laido tuvių dalyviai.

Kapuose atsisveikino puseserės vyras Jonas Radzevičius, o puseserė Nijolė plačiai apibudino Megos nueitą kelią. Atsisveikinimo žodį tarė Lietuvos Seserijos vyriausia skautininkė Alina Dvoreckienė ir Brolijos pirmininko pavaduotojas Malkevičius. Jausmingai atsisveikino išlikusios, trumpo Nepriklausomos Lietuvos gyvenimo Megos draugės sesės skautininkės Bagdonienė, Dzenajavičienė ir Vizgirdaitė. Kapuose skambėjo giesmės, urnelę nuleidus į duobę, skautams didžiuoju saliotu saliotuojant didingai

nuskambėjo Lietuvos Himnas.

Po laidotuvių visi buvo pakviesti į restoraną pusryčiams. Izabelė Jonaitienė nepaprastai dėkinga savo puseseriai Nijolei ir jos vyrui Jonui už dideles pastangas jos seserį Megą parvežti namo.

Ilsėkis, miela sese, šventos Lietuvos žemėlėje, o mes, Clevelande, minėsime Tave maldose.

v.s. J. Budrienė

PARENGIMAI

1992 M.

- BALANDŽIO 25 d. Grandinėlių parengimas.
- BALANDŽIO 26 D. Šv. Jurgio parapijos Atvelykio Stalas 11:30 v.r. iki 3:30 p.p.
- KOVO 8 d. Lietuvių Fondo

koncertas.

• GEGUŽES 2-3 d.d. – Clevelando ateitininkų metinė šeimos šventė.

• GEGUŽES 25 d. Prisiminimo diena ruošia Šv. Jurgio parapijos karo veteranų 613 postas 8:30 v.r. vėliavos iškėlimas, 9:00 Mišios ir vėliau pusryčiai.

• LAPKRIČIO 15 d. Šv. Jurgio parapijos rudens festivalis 11:30 iki 3:30v.

• GRUODŽIO 24 d. Bendros Kučios – Šv. Jurgio parapijos salėje 9:30 v.v.

ROMAS PUKŠTYS

Transpak firmos savininkas, vyksta į Lietuvą sausio gale. Perveda pinigų doleriais, tvarko palikimus. Atsiskaityti iki sausio 22 d.

TRANSPAK,
2638 W. 69TH ST.,
CHICAGO, IL. 60629.
Tel. 312-436-7772

AR ŽINOTE, KAD INTER JUSTICIA CO.

tarptautinė aptarnavimo firma su ofisais Amerikoje ir Lietuvoje padeda tvarkyti biznio ir asmeninius reikalus. Tarp jų:

- Konsultavimas apie dabartinius Lietuvos įstatymus;
- Prarasto nekilnojamo turto klausimai;
- Įmonių įregistravimas;
- Įvairiausių kitokių pavedimų atlikimas.

Clevelando ofise iki 1992 m. vasario 25 konsultuoja teisininkas iš Lietuvos Arvydas Jokubauskas. Turime gerus kontaktus su valstybinėmis ir privačiomis Lietuvos bei kitų respublikų įstaigomis. Skambinkite arba rašykite-pirma konsultacija nemokama.

INTER JUSTICIA CO.

Gedimino 14-301,
2008 Vilnius,
LITHUANIA
629925

877 EAST 185th Street
Cleveland, Ohio 44119
U.S.A.
(216) 692-1222

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą tiūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas
767 East 185th Street
Cleveland, Ohio 44119

481-6677

RITA MATAS - Broker - G.R.I. - C.R.A.

MATAS REALTORS

2412 CEDARWOOD ROAD
PEPPER PIKE, OH 44124
(216) 473-2530

18021 MARCELLA ROAD
CLEVELAND, OH 44119
(216) 486-2530

ADV. VYTAS MATAS - teisinis patarėjas

IVYKIŲ KRONIKA

LIETUVA 1992 M. OLIMPINĖSE ŽAIDYNĖSE

Lietuvos Tautinio Olimpinių Komiteto (LTOK) pastangos gražinti Lietuvos sportinį judėjimą į tarptautinę olimpinę šeimą baigėsi laimėjimu, kai šį rudenį Tarptautinis olimpinis Komitetas pripažino Lietuvą pilnateisiu nariu su teise dalyvauti 1992 m. žiemos ir vasaros olimpinėse žaidynėse.

Ištisus dešimtmečius geriausi Lietuvos sportininkai buvo priversti ginti svetimos valstybės spalvas laimėdami olimpinius medalius Lietuvos okupantams. 1992 metų Olimpiadoje Lietuvos trispalvė bus garbingai įnešta į olimpinį stadioną Albertsvilėje ir Barcelonoje. Vienas milijardas žmonių pasaulyje, televizijos pagalba, stebės šį reikšmingą Lietuvai įvykį.

Atsakomybę už tinkamą Lietuvos atstovavimą turi prisiminti visa tauta. Sportininkų pasiruošimas ir reprezentacija reikalauja didelių pastangų ir lėšų. Todėl krepiamės į Šiaurės Amerikos kontinente gyvenančius tautiečius prašydami pagalbos

LTOK-tui. Jūsų finansinė parama įgalins laisvos ir nepriklausomos Lietuvos sportininkus dalyvauti žiemos ir vasaros olimpinėse žaidynėse. Tikimės Jūsų paramos.

1991. gruodžio 30 d.

Artūras Poviliūnas
LTOK-to prezidentas

Valdas Adamkus
LTOK-to Amerikoje
igaliotinis.

LIETUVOS AMBASADA PAMINĖS SAUSIO 13 D. AUKŲ METINES

Lietuvos Ambasada Washingtono rimtu susikaupimu prisimins 14 beginklių civilių lietuvių, žuvusių kuomet sovietų ginkluotosios pajėgos 1991 m. sausio 13 d. ankstyvą rytą užpuolė Lietuvos televizijos bokštą bei radijo ir televizijos komiteto pastatą Vilniuje.

Kunigas Kastytis Ramanauskas, MIC, Lietuvių Katalikų Misijos Washingtono kapelionas, atnašaus Šv. Mišias Ambasadose sekmadienį sausio 12 d. 6:30 val. vakaro. Vilniaus laiku tai bus sausio 13 d. 1:30 val rytas,

pusvalandis prieš puolimo pradžios metines.

Mišios bus baigiamos žvakių procesija prie dviejų kryžių, neseniai pastatytų Ambasados kieme. Į šias apeigas kviečiami Washingtono ir Baltimorės lietuviai bei JAV spaudos atstovai.

VLIKO PARAMA DEMOKRATIZACIJAI IR INFORMACIJAI

1991 m. lapkričio 15-gruodžio 31 d. VLIKas išmokėjo stambesnes sumas Lietuvos diplomatinėms tarnyboms New Yorke ir Washingtono. Kiekvienai iš jų jau yra išmokėta po \$40,000.00. VLIKo seimas paskyrė po \$100,000.00 diplomatinė misijų demokratizacijos ir informacijos tarnybos išplėtimui. Kadangi Tautos Fondas laiko kapitalą investavęs terminuotose indėliuose, tai išmokėjimai daromi pagal indėlių subrendimą.

Taip pat yra išmokėta \$10,000.00 Lietuvos diplo-

matinei tarnybai prie Europos bendrijos ir NATO demokratizaciniais ir informaciniais darbais.

Buenos Aires, Argentinoje je išmokėta \$7,000.00 Lietuvos informacijos centro įsteigimui.

VLIKo vicepirmininkui V. Jokūbačiui lankantis Lietuvoje buvo išmokėta virš \$2,000.00 įvairiems Lietuvos atsistatymo darbams.

Yra ir visa eilė mažesnių VLIKo paramos darbų. Vėliau išleisime smulkesnę apyskaitą.

Kadangi VLIKas-Tautos Fondas skirsto visuomenės suaukotus finansus, tai yra tikimasi, kad spaudoje bus paskelbtas gavusiųjų aukas atsiskaitymas. (ELTA)

VLIKO POSĖDIS

VLIKo valdybos posėdis įvyks 1992 m. sausio 25 d. Washingtono. Jame yra numatyta:

V. Jokūbačio pranešimas apie jo kelionę į Lietuvą, kurios metu dalyvavo

Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio III-jame seime Vilniuje. Turėjo pasitarimus su min. pirm. G. Vagnoriūmi ir Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirm. V. Landsbergiu ir su daugelio organizacijų atstovais.

Uždaromasis – simbolinis VLIKo veiklos posėdis įvyks 1992 m. gegužės mėn. pabaigoje. Yra numatoma suorganizuoti į Vilnių ekskursiją.

Tautos Fondo atstovų J. Valaičio ir A. Vakselio pranešimai.

Dr. K. Bobelio pranešimas dėl veiklos užbaigimo plano ir kt. (ELTA)

VLIKO BŪSTINĖ

Ruošiamasi palaipsniui VLIKo įstaigos uždarymui Washingtono. Nuo 1992 m. sausio 1 d. ELTOS leidimas yra sustabdytas ir paskutiniai numeriai lietuvių, anglų, vokiečių ir prancūzų kalbomis yra išleisti gruodžio mėn.

A†A

KAZIMIERAS PALČIAUSKAS

mūsų brolis, po sunkios ligos mirė, ilgai kentėjęs šioje žemėje ne dėl savo kalčių. Viešpatie, duok jam amžiną ramybę.

Reiškiamo nuoširdžią užuojautą jo žmonai, mūsų sesei VALERIJAI, sūnums RIMUI, VYTUI ir artimiesiems.

Vincas ir Liuda Apaniai
Vladas Bacevičius
Aldona Bartuškienė
Jadvyga Budrienė
Vytautas ir Leokadija Civinskai
Zenonas Dučmanas
Stefa Gedgaudienė
Nelė ir Gerardas Juškėnai
Giedrė ir Stepas Matai
Izabelė Jonaitienė
Donatas ir Rimgailė Nasvyčiai
Vacys ir Ona Kavaliūnai
Vladas ir Albina Petukauskai
Stefanija Radzevičiūtė
Apolonija Šenbergienė
Mikalina Slabokienė

Auksinių Vakarų – Los Angeles Amerikos Lietuvių Inžinierių – Architektų valdyba. Iš kairės dr. inž. Emanuelis Jarašiūnas, inž. Audronė Kazlauskienė ir inž. Monte Sodeika.